

DIRVA

Nr. 49

Balandis-April 26, 1963

Cleveland, Ohio

TARP ISTORINIŲ PARALELIŲ

ATSISAKYDAMAS NUO AKTINGOS POLITIKOS WASHINGTONAS LAUKIA PASIKEITIMŲ PAČIOJE SOVIETŲ SĄJUNGOJE. — KAD ATSPĖJUS JŲ POBŪDĮ, IŠKOTA PAVYZDŽIŲ CARŲ RUSIJOS ISTORIJOJE, BET IS JOS GALIMA IŠSKAITYTI TIK VIENĄ: KIEK PAŽAIDE SU MINTIMI REFORMUOTI IR PALENGVINTI TAUTOS GYVENIMĄ, RUSIJOS VALDOVAI VĖL GRIEBDAVOSI ŽIAURIŲ PRIEMONIŲ IŠSILAIKYTI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Jei Washingtono užsienio politiką galima apibūdinti formule: "wait and see", tai viltis pasauliui susilaukti geresnių dienų turi ateiti iš Rytų. Gyvenimas nestovi ir bolševizmo režimas, laikui bėgant, turėtų keistis. Ir Staliną pergyvenus, keistis į geresnę pusę. Sakoma, kad taip yra įsitikinęs Valstybės Departamento planavimo šefas prof. Walt Rostov. "Šviesos iš Rytų" laukiantieji savo viltis paprastai remia sovietų-kinų nesutarimais ir vidaus procesu pačioje Sovietų Sąjungoje. Neseniai (Dirvos 43Nr.) ilgėliau pakalbėjė apie Maskvos-Pekino santykius, dabar galime sustoti prie pačios Sovietų Sąjungos keitimosi proceso.

Aplamai imant, viltys, kad Chruščiovas sovietų režimą "suliberalins" nuėjo niekais. Intelligentams ir menininkams Chruščiovas pasakė, kad jie laisvės niekados negaus. Ūkinis gyvenimas, kurį Chruščiovas savo valdymo pradžioje (1957 m.) norėjo kiek decentralizuoti, dabar vėl iki smulkmenų tvarkomas iš Maskvos, o padažnėjusios bylos rodo, kad saugumas, apie kurio veiklą buvo kiek mažiau girdėti, pradėjo išsijuošęs dirbti ir kad saugumo organizacija vėl iškilo į svarbiausios režimo ramsčius.

Savę laikas "kremloginistų" kolumnistas Josef Alsop, ryšium su aukščiau minėtais reiškiniais, ieško paralelių Rusijos istorijoje. Jei Stalino režimas turėjęs kažką panašaus su Ivano Žiauriojo ir Petro Didžiojo režimais, tai dabartinė būklė Sovietų Sąjungoje primenanti caro Nikolajaus I-jo gadynę.

Iš tiesų, tam tikrą paralelę tarp Chruščiovo ir Nikolajaus I galima praveisti. Užėmęs carų sostą 1825 metais Nikolajus I iš pradžių buvo linkęs padaryti kai kurias reformas, tačiau vėliau jis pradėjo kovoti su bet kokiais laisvesnės minties pasireiškimu ir įkūrė slaptosios policijos organizaciją, kurios tikslas buvo išlaikyti susidariusią tvarką. Mirdamas Nikolajus I jautė, kad visas jo režimas buvo pasmerktas sugriūti.

Šiuo tarpu sunku pasakyti, kiek Chruščiovas norėjo sušvelninti Stalino režimą, tačiau dabar atrodo, kad jis nenori ir negali toliau eiti ta linkme. Atvirkščiai,

yra davinių verčiančių manyti, kad režimas bus sugriežtintas. Sugriežtinimas turėtų būti sutiktas su nepasitenkinimu pačioje Sovietų Sąjungoje ir juo labiau sovietų satelitų tarpe. Bet žmonės buvo nepatenkinti ir Stalino režimu, tačiau tai ... nieko nepakeitė.

Chruščiovas jau yra 69 metų ir labai ilgai valdyti negalės. Patys sovietai leidžia gaudus, kad jis galvojęs pasitraukti už poros metų, kas, žinoma, neatitinka tikre-

nybei. Kas bus jo vietoje? Prasiidėję su istorinėmis paralelėmis, galime tuo būdu pasinaudoti toliau. Nikolajų I pasekė Aleksandras II-sis, istorikų apibūdinamas kaip geras, bet silpnavalis žmogus. Pradžioje jis buvo užsidedęs praveisti reikalingas reformas, tačiau jos nepatenkino kraštutinių elementų, kilo teroro banga ir Aleksandras vėl turėjo grįžti prie griežtesnio režimo. Bet, žinoma, istorija pilnai nepasikartoja. Šiandien sąlygos yra kitokios, negu kad buvo carų laikais. Sovietų Sąjunga savo rankoje turi baisius ginklus, kurie pasaulio labui turėtų būti tarptautinėje kontrolėje, nes ta pati istorija moko, kad absoliutiniai valdovai vistiek kaip jie vadina si -- carai ar kompartijos CK pirmininkais -- labai dažnai avantiūromis užsieniuose nori išspręsti savo vidaus problemas. Dėl to laukimo ir stebėjimo politika gali būti daugiau kenksminga patiems stebėtojams, negu sovietų politinės scenos aktoriams.

BALFO DIREKTORIAI SVARSTĖ VASARIO 16 GIMNAZIJOS IR LIETUVIŲ ŠALPOS REIKALUS

Daug ir svarbių problemų aptarė BALFo direktoriai savo suvažiavime, kuris įvyko š.m. balandžio 20 d., BALFo Centro patalpose, 105 Grand St. Brooklyn, N.Y.

Seime dalyvavo, po kelių mėnesių atostogų Floridoje, BALF pirm. prel. J. B. Končius, ir pa informavo apie savo, nors ir neoficialų, darbą bei rūpestį BALFo reikalais atostogų metu ir apie numatomas jo keliones, kurių metu jis visur judinsias ir BALFo veiklą.

Albinas Trečiokas, BALFo vicepirm., iki šiol ejęs pirmininko pareigas, pranešė, kad per 6 mėn. Centro Valdyba posėdžiavo 8 kartus. Pagrindinį rūpestį sudarė šalpos darbas, tačiau buvo rūpinasi ir padėti gausingoms šeimoms atvykti į šį kraštą. BALFas kartu su kitų or-jūatstovais buvo pakviestas į Washingtoną, kur lankėsi dr. E. Armanienė ir reikalų vedėjas kun. L. Jankus. Trečiokas pažymėjo, kad visi BALFo Centro Valdybos nariai nuodžiūri bendradarbiavo, ypatingai dr. Armanienė negailėjo aukoti laiko ir lėšų.

Antanas Senikas, BALFo Centro Valdybos išd., nušvietė dabartinį išdą stovį, palygindamas su praėjusių metų pajamomis ir išlaidomis.

Tarp kitko jis priminė, kad kylant gyvenimo lygiui, beveik visiems dirbantiems buvo pakeltas atlyginimas, todėl reikė-

tų 10% pakelti algas ir BALFo tarnautojams.

Dėl įvairių remontų ir gyven-tojų pasikeitimų padidėjus namo išlaikymo išlaidoms, sudaryta komisija iš kun. L. Jankaus, A. Seniko, J. Audėno ir S. Lūšio rūpin-tis to namo ūkiniais reikalais.

Pažymėtina, kad BALF kapitalas laikomas įvairiuose bankuose taupomose sąskaitose.

Iš BALF direktorių pranešimų paaiškėjo, kad skyriruose veikla pareina nuo jų vadovybių ir kai kur gyvuliai reiškiiasi, o kitur lėčiau. A. Bachas, iš Philadelphia, įteikė 1000 dol. čekį BALFo išdindinkui Antanui Senikui. Beto, pranešimais padarė dr. E. Armanienė, iš Baltimorės, A. Andru-lionis, iš Bostono, B. Spūdienė iš Brooklyn, ir k.

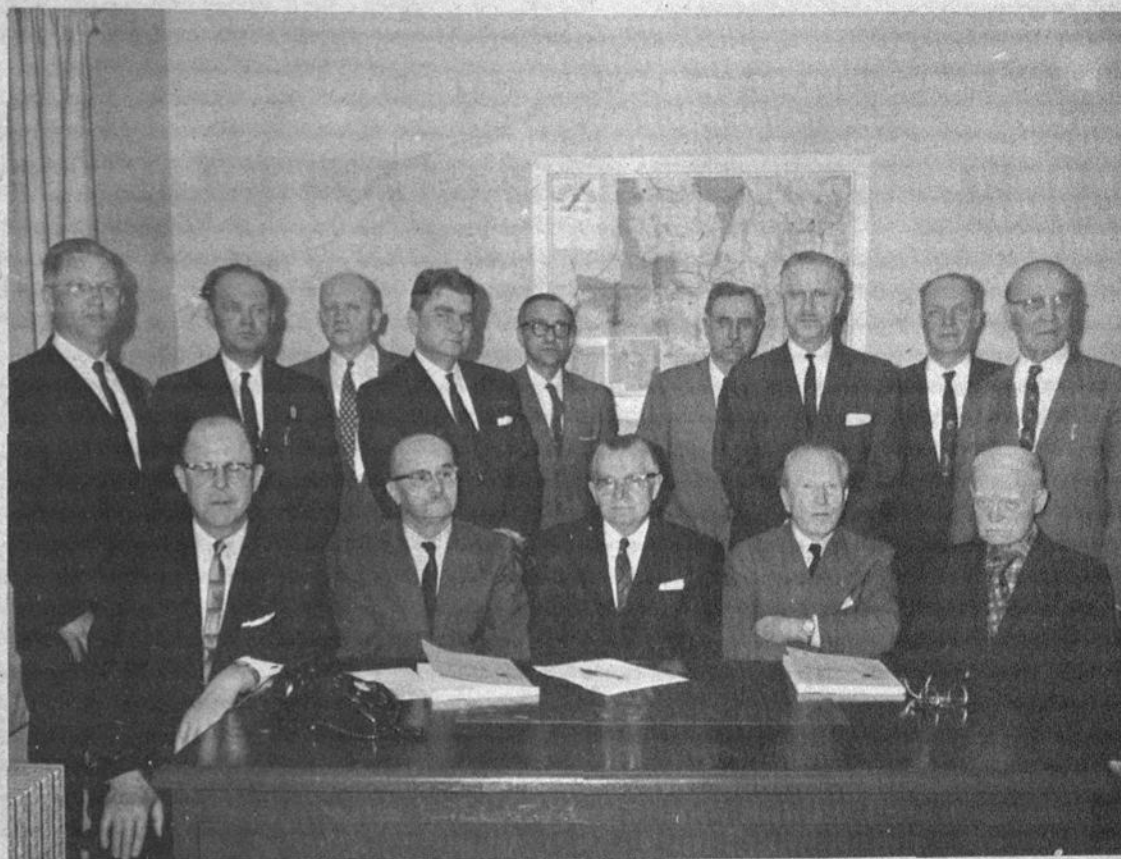
Direktorių pranešimuose pasigesta Chicagos BALFo atstovų, kurie iš 5 direktorių nei vienas neatvyko, atsiuntę new yorkie-čiams įgaliojimus, plačiau nepa-informavo apie vietos BALFo konkrečius darbus. Suvažiavimas labai apgailestavo, kad Chicagoje, kur lietuviai suaukodo 25,000 dol., dabar to nebėra. BALFas yra šalpos organizacija, stovinti aukščiau visų asmeninių ar sro-vinių interesų ir jai neturėtų kęnti jokios pašalinės kliūtys.

Dėl šalpos Vokietijoje ir ypač Vasario 16 Gimnazijos klausimu išsamiai pasisakė BALFo reikalų vedėjas kun. L. Jankus, paži-

-- Pasilik neutralus ir mes neturėsime jokio rūpesčio dėl tavo ateities!..

Edas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

Lietuvos laisvinimo veiksmų pasitarimo, įvykusio Chicagoje balandžio 20 d., dalyviai. Sėdi iš kairės: Dr. A. Trimakas, gen. konsul. dr. P. Daužvardis, L. Šimutis, V. Sidzikauskas ir dr. P. Grigaitis. Stovi: T. Blinstrubas, dr. V. Šimaitis, L. Šmulskštys, inž. E. Bartkus, dr. K. Šidlauskas, M. Vaidyla, inž. A. Rudis, J. Talalas ir dr. K. Drangelis.

LIETUVOS LAISVINIMO VEIKSNIAI TARĖSI

Balandžio 20 d. Chicagoje, Amerikos Lietuvių Tarybos kvietimu įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Lietuvos Laisvės Komiteto pasitarimas, kuriame dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis.

ALT atstovavo: pirm. Leonardas Šimutis ir nariai E. Bartkus, T. Blinstrubas, dr. K. Drangelis, Dr. P. Grigaitis, A. Rudis, dr. Vl. Šimaitis, J. Talalas ir M. Vaidyla.

VLIK atstovavo: dr. A. Trimakas, dr. K. Šidlauskas ir L. Šmulskštys.

LLK atstovavo Vaclovas Sidzikauskas.

Pasitarimui vadovavo L. Šimutis.

Po visų čia išvardintų veiksmų pranešimų apie savo veiklą ir tolimesnius planus, buvo svarstyti klausimai, liečiantieji veiksmų tarpusavio santykius, tarptautinės padėties raidą, ir artimiausios ateities uždavinius. Pasitarime, kuris vyko gyvenamojo momento diktuojamos politinės rimties nuotaikoje ir veiksmų visiško solidarumo dvasioje, vienin-gai sutarta:

* Glaudžiai bendradarbiauti siekiant Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės atstatymo pagreitinimo, derinti savo veiklą ir vieni antrus informuoti apie daromus bei planuojamus žygius;

* Nedelsiant pradėti pasiruošimo darbus Pavergtųjų Tautų Sąvaitei tinkamai paminėti;

tencija su sovietais mūsų tautai nėra priimtina, kad Vatikanas aiškiai pasisakytų už tautų laisvą apsisprendimą.

E. Čekienė

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* KANDIDATŲ NOBELIO PREMIJOS LAUREATUS siūloma JAV Taikos Korpusas, vadovaujamas Sargent Shriver, prezidento Kennedy švogerio. Galutinis tuo reikalo sprendimas priklauso nuo Norvegijos parlamento.

* JAV ŽURNALAS NEWSWEEK SPĖJA, kad Sov. Sąjungos žemėlapis turėjęs būti perplanuotas. Išnyksiančios iš žemėlapių tokios respublikos, kaip Lietuva, Latvija ir Estija, nes Sov. Sąjunga busiant padalinta į ekonominius regionus, ne į respublikas. Tų respublikų sienos, pagrįstos etniniais ir tautiniais pagrindais, nebeatitinkančios tikrai padėčiai, verčiančiai keisti ir Sov. Sąjungos (Union of Soviet Socialist Republic) pavadinimą.

* JAV ASTRONAUTAI ne tik kad skraido erdve, bet rūpinasi ir žemiškaisiais reikalais. Plk. Glenn ir jo 7 kolegos sudarė bendrovę ir nupirko Long Cay salą prie Britų Honduras. Ji ten numato įrengti ištaigingą vasaravimo vietą -- stovyklą berniukams. Atrakcija -- kosmonautų dalyvavimas stovykloje.

* GEKUŽĖS MĖN. SUSIRENKĄ AFRIKOS VALSTYBIŲ GALVOS numato steigti savitarpinę sąjungą, panašią į Amerikos valstybių sąjungą. Sąjungos statutui paruoš-

* Intensyvinai akciją JAV Kongrese, Vyriausybėje ir Jungtinėse Tautose, remti patangas sudaryti Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komisijos pakomisę pavergtosioms tautoms;

* Plėsti ir derinti laisvojo pasaulio informavimą apie Lietuvos bylą ir apie tikrą padėtį Sovietų Rusijos okupuotoje Lietuvoje, ir savos visuomenės informavimą apie veiksmų veiklą;

* Suintensyvinai pasiruošimą laisvųjų lietuvių politiniam ir kultūriniam pasireiškimui 1964-1965 metų Pasaulinėje Parodoje New Yorke;

* Smerkti kai kurių asmenų pasisavimą megzti santykius su Sovietų okupuota Lietuva, kurie vestų į santykiavimą su okupuoto Lietuvai užkartu režimu, jo įstaigomis ir institucijomis ar su okupantui tarnaujančiais asmenimis, į dabartinio Lietuvos teisinio tarptautinio statuso pažeidimą ir į vieningo lietuvių tautos kovos prieš bolsėvikinį okupantą fronto lūžį;

* Sveikina ir skatina VLIKo pastangas surinkti visas teigiamas laisvųjų lietuvių jėgas Lietuvai laisvinti ir lietuvių bei išeivijoje ir tremtyje išlaikyti;

* Džiaugiasi laisvųjų lietuvių gyvu jautrumu Lietuvos reikalams, jų pareigingumu ir duosnumu, akivaizdžiai pasireiškusiems minint Lietuvos nepriklausomybės pakeičimo 45-tąją sukaktį.

ti į Abisinijos sostinę Adis Abebą yra pakviestas Lietuvos ambasadorius Manuel Turcco.

* SOV. SĄJUNGOS PIANISTUI ASHKENAZY NUTARUS NEBEGRĮŽTI iš Londono Maskvon, tuoj buvo suvaržytas menininkų judėjimas užsienin. Kitam iš muzikos pasaulio garsenybių -- Sviatoslav Richter -- buvo uždrausta vykti į motinos laidotuves Vak. Vokietijoje.

* RUOŠIANTIS ITALIJOS PARLAMENTO RINKIMAMS, ITALIJOS KOMUNISTŲ PARTIJA naudoja šūkinius, paskelbtus popiežiaus Jono XXIII Pacem in Terris enciklikoje. Dešiniųjų spauda atšaukia juos esant "popiežiškais niais už patį popiežių". Vatikanas tuo tarpu laikosi neutralaus palankumo Fanfani krikščionių-demokratų ir socialistų koalicijai.

* JAV PAŠTO ADMINISTRACIJA GRASINA dar labiau suvaržyti ir sumažinti pašto patarnavimus, jei nebus atstatyti paštų biudžeto apka-pymai. Ko gero, gali sustoti pašto pristatymas šeštadieniais, kas tikrai pakenktų informacijos tarnyboms ir laikraščiams.

* JAV LAIVYNO VADOVYBĖ pranešė suradusi vietą, kur nuskendo povandeninis laivas Thresher, pareikalavęs 129 gyvybių.

PENKIOS DIENOS, NULĖMUSIOS II PASAULINĮ KARĄ (12)

DIENA, KADA JAPONIJA PRALAIMĖJO KARĄ...

Dar niekad jokiam jūrų mūšyje nebuvo sutrauktas toks didelis laivynas, kaip šį kartą Pacifike. Iš Japonijos penki laivynai patraukė į rytus. Vienas jų, susidedęs iš 12 tolimo plaukiojimo povandeninių laivų, kitas iš dviejų lėktuvnešių, šešių kreiserių ir 12 naikintuvų pasuko Aleutų salų kryptimi, kad išblaškys priešų jėgas. Trečiasis laivynas, pats didžiausias, vadovaujamas admirolo Yamamoto, turėjo milžiną kreiserį Jamato 63,000 tonų, du naujus kreiserius, keturis seno modelio kreiserius, vieną lėktuvnešį, du lengvus kreiserius ir 13 naikintuvų. Jį sekė admirolo Kongo vadovaujamas išsilaipinimo laivynas, susidedęs iš 6 kreiserių. Pagaliau lėktuvnešių eskadra, vadovaujama admirolo Naguno, turėjusi sudaryti smogiąją jėgą.

Bendrai šie japonų armada sudėdėjo iš 200 laivų iš kurių 11 buvo sunkieji kreiseriai, 8 lėktuvnešiai, 22 kreiseriai, 65 naikintuvai ir 21 povandeninis laivas.

Amerikiečių jėgos Pacifike buvo žymiai mažesnės. Amerikiečiai čia turėjo porą sunkiųjų kreiserių, du ar tris lėktuvnešius, 8 naujus kreiserius, 30 naikintuvų, 25 povandeninius laivus. Daugelis jų po Koralų jūros mūšio dar buvo Australijos pakraščiuose, tad negalėjo laiku atvykti ir dalyvauti Midway mūšyje. Kiekvieno atžvilgiu japonai materialiai ir moraliai žymiai geriau stovėjo už amerikiečius.

Su Midway puolimu japonai nedarė didelės paslapties, priešingai, jie norėjo, kad amerikiečiai čia sutrauktų visą savo laivyną, kad galėtų jį sunaikinti.

Birželio 3 d. oras buvo audringas. Laivai, plaukdamie 600

ADM. NIMITZ, amerikiečių laivyno Pacifike vadas, į Midway mūšį metė visas turimas jėgas.

metrų atstume tarp bangų pasislėpdavo, turėjo mažinti greitį, nustoti zigzaguoti apsaugojimui nuo povandeninių laivų ir vengti, kad tarpusavy nesudurtų.

Kitą dieną Midway salynas jau turėtų būti pasiekiamas bombonešių. Pagal meteorologijos pranešimus, atmosferinės sąlygos ten buvo geresnės, dangus skaidrus ir didelis matomumas. Adm.

Naguno turėjo dvi misijas, kurias galėjo pasirinkti pagal sąlygas. Sudaužyti salyną, kad palengvintų išsilaipinimą ir paskandinti priešų laivyną. Jei amerikiečių laivynas būtų netoli Midway, tai pradžioje paskandinti amerikiečių laivus ir tik vėliau užimti salyną. Bet jei amerikiečių laivai dar būtų toli, tai visas svoris turėjo būti mestas į Midway salyną.

Admirolas Yamamoto su savo milžinišku kreiseriu Yamato ir visom smogiąjomis jėgom dar buvo per 600 mylių vakaruose ir jo pavadojojas adm. Naguno neturi jokio ryšio.

Pagal duotą įsakymą išsilaipinimas į Midway turėjo būti pradėtas birželio 5 d. po pietų, bet japonai dar neturėjo jokių žinių apie amerikiečių laivyną.

-- Jei jie yra Pearl Harbore

ADM. NAGUNO, vienas keliausių japonų kariškių, su savo lėktuvnešiais puolė Midway salyną.

ir norės muštis dėl Midway, tai turės padaryti 1,100 mylių kelio, ko pilnai mums užteks pasiruošti juos pasitikti. Bet jei jie sužinojo apie mūsų ofensyvą ir jau išplaukė, tai dar nepadarė didelį kelią. Kiekvieno atveju, jie dar toli nuo mūsų ir aš manau, kad mūsų svarbiausias tikslas yra pulti, kaip buvo numatyta, Midway, -- dėstė štabo karininkams admirolo Naguno.

Sekančią naktį migla išsisklaidė ir pasirodė žvaigždės. 2 val. 45 min. garsiakalbiai prikėlė iš guolių lakūnus. Lėktuvnešių Akaagi, Kaga ir Hiryu dieniai pasidengė akinančia šviesa. Lėktuvai pradėjo šildyti motorus. 4 val. 30 min. adm. Naguno davė įsakymą lėktuvams pakilti. Per penkiolika minučių į orą pakilo 108 lėktuvai, kurie susigrupavę viršuje pasuko Midway kryptimi. Salynas buvo tik už 240 mylių. Į dėtį jau buvo keliama bombone-

Lietuvių Piliiečių Klubo naujasis pastatas Worcester, kurio atidarymas įvyksta gegužės 2-5 d. E. Meilaus nuotrauka

NAUJAS LIETUVIŲ KLUBO PASTATAS WORCESTERY

Buvęs Lietuvių Piliiečių Klubas, 12 Vernon gatvėje, Worcester, tiesiant greitkelią 1959 metais buvo nugriautas ir Worcesterio lietuvių kolonija buvo likusi be didesnių nuosavų patalpų.

Bet štai, po poros metų, beišskant naujos vietos ir sudarant projektus, 1962 metais rugpjūčio mėn. buvo prakasta žemė naujo klubo pamatams. Dėka klubo valdybos, narių ir visų geros valios lietuvių, toje pačioje gatvėje -- Vernon ir Winthrop gatvių kampe, išaugo naujas mūrinis, pusės milijono dolerių vertės pastatas -- tai naujas Worcesterio Lietuvių Piliiečių Klubas, kurio atidarymas įvyksta šių metų gegužės mėn. 2-5 dienomis, su keturių dienų programa.

Gegužės 2 d., ketvirtadienį, Lietuvių organizacijų atstovų diena, su menine programa ir vaišėmis. Pradžioje 7:30 val. vak. Visos lietuvių organizacijos Worcesterio ir kaimyninėse kolonijose yra kviečiamos tą

šiai, kurie turėjo sudaryti antrąją puolimo bangą.

Jei amerikiečiams Midway buvo nenuskandinamas lėktuvnešis, tai kartu jis buvo ir nejudantis iš vietos. Dar gegužės pradžioje Pacifiko laivyno vadas adm. Nimitz, vizitavęs salyną, paklausė ten buvusių karininkų:

-- Jei aš jums duosiu, ko jūs prašote, ar sugebėsite Midway apginti prieš stiprų puolimą iš jūros?

Atsakymas buvo gautas teigiamas ir Nimitz davė visko salyno gynėjams, ko jie norėjo: lėktuvų, patrankų, klinčių, statybines medžiagas ir žvalgybinių laivų, kurie dieną ir naktį plaukiojo apie salyną.

Jūs būsite užpulti gegužės 31 d., -- įspėjo juos adm. Nimitz. Kaip Nimitz tai sužinojo? Labai paprastai. Amerikiečiai vieną dieną sužinojo japonų kodą ir pradėjo skaityti jų pranešimus, kuriuos perimdavo. Vienintelis jiems neiškus dalykas buvo salos pavadinimas, kuris buvo nurodytas AF raidėmis, prieš kurią japonai ruošėsi didellai ofensyvai.

Bet kap. Rochefort rado išeitį. Jis liepė Midway nešifruotai pasiųsti radiotelegramą, pranešant, kad saloj esantis jūrų vandens destiliacijos aparatas pagedės.

Kitą dieną amerikiečiai pirmą kartą japonų šifruotą telegramą: "AF trūksta gėlaus vandens..." Pasirodo, kad japonai nebuvo tokie gudrūs, kaip apie juos buvo galvota.

Gegužės 31 d. puolimas buvo atidėtas ir adm. Nimitz įspėjo Midway gynėjus. Jis tęsė žodį ir iš Midway padarė tikrą Gibraltarą tvirtovę. Įgula neviršijo 3,632 karių, iš kurių buvo 2,138 marinai, bet visas pakraštis buvo dengtas minomis, apsuptas liepsnosvaidžiais ir ant šito "lėktuvnešio" pakrovė 120 lėktuvų... pačius moderniausius, kokius tik turėjo amerikiečiai.

(Bus daugiau)

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA)

Lietuvių patriotų organizacija gyvuoja nuo 1886 m. ir jau atšventė savo DEIMANTINĮ jubiliejų.

SLA didžiausia ir turtingiausia fraternalinė organizacija lietuvių tarpe turi daugiausia narių ir valdo didžiausią kapitalą.

Sąmoningas lietuvis NEIESKO KITUR APDRAUDOS, bet stoja nariu į SLA, nes žino -- 1) kad SLA apdrauda gera, geresnė nėra, 2) SLA apdrauda pigi, nes savitarpinės pagalbos pagrindu veikdamas SUSIVIENIJIMAS pelno nieško, o stengias savo nariams teikti visokeriopą pagalbą ir fraternalinę globą, 3) SLA apdrauda yra saugi, nes paremta dideliais rezervais.

SLA DUODA GYVYBĖS APDRAUDĄ nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA Taupomosios apdraudos svarbios jaunimui ir šeimos apsaugai nuo netikėtų sunkumų.

SLA akidentalė apdrauda reikalinga šiais laikais kiekvienam.

SLA ligoje pašalpa tuo svarbi, kad ligos atveju narys ją gauna pats.

SLA galima gauti apdraudą nuo gimimo dienos iki gilios senatvės.

SLA kuopos yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose, jos teikia žinias apie apdraudos ir įstojimo sąlygas.

Kas nori platesnių informacijų tegu rašo į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30 Street New York 1, N. Y.

VILTIES SPAUSTUVĖ
6907 Superior, Cleveland 3, Ohio, HE 1-6344

- Priima užsakymus iš visų miestų Jungtinėje Valstybėje ir Kanadoje.
- Spausdina ofsetu laikraščius, žurnalus, brošiūras, programas, katalogus ir kitokius leidinius. Jei norite turėti gerai iliustruotą leidinį, kreipkitės į mus.
- Patarnauja organizacijoms, firmoms ir profesionalams: vizitinės kortelės, blankai, receptų, sąskaitų, sąmatų, atskaitomybės ir kitokios formos; Jūsų adresai įvairių dydžių vokuose -- reguliariuose ir languotuose.
- Užsakymai išpildomi greitai ir sąžiningai.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!
KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikunas,
R. Miezėlis, V. Rastenis ir St. Santvaras.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

DAR NELAIKAS POILSIUI

Pirmieji privatūs skaitytojų atsiliepimai apie Vilties išleistą Vinco Ramono novelių rinkinį Dailininkas Rauba yra palankūs. Kai kurie Dirvos skaitytojai nusiskundžia, kam buvo nutrauktas Alės Rūtos premijuoto romano Kelias į kairę spausdinimas atkarpoje. Jungtinis R. Spalio Alma Mater ir Stasio Santvaro poezijos rinkinio Aukos Taurė pareikalavimas vyksta kad ir ne tokiu tempu, kokių buvo tikėtasi, bet jis vyksta.

Beveik kas savaitę skelbiami Prezidento Antanto Smetonos monografijos prenumeratoriai, nors monografijos išleidimas dar tik artėja prie baigiamųjų darbų.

Aukų plaukimas į LNFondą taip pat rodo, kad susidomėjimas ne tik Fondo tikslais, bet ir Laisvės Kovų Dainomis dar nėra apmirus.

Šioje vietoje galėtume padėti tašką ir laukti tolimesnių rezultatų. Tačiau visi suminėti objektai nėra paprasta ar eilinė prekė mūsų kultūrinėje rinkoje. Kada kalkuliuojai investiciją tiems darbams, operuojai skaitlinėmis, kurios nėra perdotos, operuojai ir užtikrinta, viena lyte idėjine organizacija, o ne specifiniu knygų klubu.

Vietoje ar ne, bet buvo tikėtasi, kad į šią kultūrinės veiklos šaką gyvensniū ir energingesniū mostu kibs ne tik Vilties draugijos nariai, bet tais nariais esančios organizacijos. Jų pirmoje vietoje stovi ALT S-gos skyriai.

Turėtume suprasti visi, kad einant prie tolimesnių darbų, reikia užbaigti su pradėtaisiais. Čia nesitūlomas koks nors "nepaprastai pigus išpardavimas", o tik pagėdavimas, atkreipimas dėmesio į darbus, kurie vykdomi, tik jiems įgyvendinti reikia visų suinteresuotų taltos.

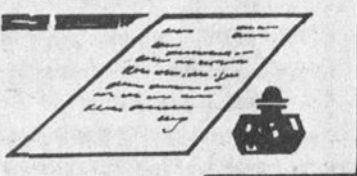
Mes dažnai pasirodome uolūs naujomis idėjomis ar daromų darbų kritika. Negalima sakyti, kad ir tai nereikalingas darbas. Bet pozityvus ir našus darbas yra tas, kuris duoda apčiuopiamų rezultatų. Galime sugalvoti šimtus sugestijų, galime pasirodyti sumanymais, mąnydami kalnus nuversti. Tačiau įsigijimas, pvz., už porą dolerių knygos kai kam atrodo toks menkas reikalas, kad apie tai ir galvoti neverta.

Šis lazdos galas vis dėlto jaučia, kad vertėtų ir šita tema pasikalbėti, pasvarstyti ir -- apsispręsti. Jei galėsime įgyvendinti "mažuosius" darbus, bus įrodymas, kad galime eiti ir prie didesnių. Kartu tai bus įrodymas, kad esame žmonės, organizuotai ir drausmingai siekiant savo tikslų, o ne vien tik pasyvūs stebėtojai.

Iki ALT S-gos Seimo ir Vilties draugijos narių susirinkimo nedaug laiko beliko. Tačiau šių organizacijų nariai, iki šiol sugebę puikiai ir aktyviai pasireikšti pozityviais darbais ir sumanymais bei jų vykdymu tiek savo organizacijų ribose, tiek, apskritai, lietuviškame veiklos bare, dabar turėtų dar labiau pasitempti ir parodyti, kad visi esame pasiruošę kultūrinei šienapūtei.

Tam ir buvo pabertos kelios sugestijos. Atsirastų daugiau, bus labai puiku. Svarbu, kad sugestijas lydytų ir veiksmas. (J.Č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

APIE PAŠTO IR NE PAŠTO ŽENKLUS

Vasario 8 dienos Dirvoje, V. Rastenis rašė: "... smalsiai laukiau, ką filatelistas A. Bernotas sakys, gavęs tą "kolekcijos papildymą".

Nenorėdamas užbėgti A. Bernotui už akių, laukiau, kadangi "Filatelijos Kampelyje" A. Bernotas plačiau nepasisakė, o tik padėkojo už Alg. Gustaičio dovaną, tai tegul bus leista man, taip pat filatelistui, pasisakyti iškelto "ne pašto ženklų" klausimu.

1919 metais, Gardine gyvenęs apskurus žydas, filatel. vertybių prekybininkas, atitinkamu laikotarpiu sukombinavo Gardino "laidą": paėmė devynių vertybių. Rusijos pašto ženklus, nunešė juos spausdintuvėn ir perspausdino įrašais "Lietuva" -- Litva -- 50 -- skatikų -- grašių". Ir viskas. Šiandieną šių ženklų -- ne pašto, nes jie, kaip ir tokie, jokiam lietuviškame pašte nebuvo varėtoti -- viena (9-nių ženklų) serija, pvz., pasaulinio masto, Britų Stanley Gibbons kataloge vertinama beveik 1,000 sv. sterlingų. Minėti Gardino ženklai, kaip pašto ženklai yra visai beverčiai. Bet filatelistai jų ieško. Įdomiau, kad kas tai net falsifikatus paleido apyvarton.

O štai kitas pavyzdys: 1940 m. Latvijos "inkorporavimo" (taip brit. Gibbons ir atžymėjo: "1940. Incorporation of Latvia in USSR") atžymėjimui išleisti p. ženklai (su įrašu "Latvijas PSR" ir sovietiniu "herbu") ir tie ženklai, kai kuriuose kataloguose vertinami. Gi Lietuvos vadinamoji "taikos" laida, vėliau, sovietinių gauleiterių įsakymu, 21.8.1949

perspausdinta įrašais "LTSR" bei data, ilgokai buvo pašto apyvartojė, bet kai kurių pasaulinio masto katalogų visai neįžymima ir, aišku, nevertinama.

Tas pats likimas ištiko jau menamai laisvos Lietuvos paštų (sakau, pašty, nes leido ne Centrinis, o lokaliniai -- Vilniaus, Kauno, Panevėžio ..., net Alsėdžių) išleistuosius ženklus -- dar iki šiolei nevysi pasaulinio masto katalogai juo įvertina, tik atžymi. (O paradoksu paradoksas! -- kur tai susikūrė valdžia, bet niekas joje nenumatė tą faktą užfiksuoti pašto ženkluose, kas reikštų istorinę tikrovę, nes perspausdinti įrašai "Laisva Lietuva" pašto ženklai visuose kataloguose pažymimi, kaip "Shaulen" laida). Tad, net ir lietuvių filatelistai nelabai palankiai į tuos ženklus žiūri. Tai įvyko todėl, kad mes neturėjome savo apskaus filatelisto. Jei būtų mes toki turėję, tai šiaandieną tie visi perspausdinimai "Vilnius", "Laisvoji Lietuva" ir pan., ypač kai kurių nominalinių verčių ženklai, kurių laidų dydžiai nei vieno tūkstančio nesiekė būtų pakilę iki pasakiškų kainų.

Panagrinėkime tiesioginę temą: ar turi kokią nors vertę ženklai kaip "Stop Genocide", "Freedom for Lithuania" ar pan.

Turi. Ir tai turi, palyginti, didelę vertę! Pirmiausia -- istorinę, o sykiu ir piniginę vertę. Daugelis prisimena antplūdį vadinamose DP stovyklose išleisčių ženklų (toliau vadiname juos suvenyriniais ženklais), kurių įvairių tikslą šiaandieną net

neįmanoma apibrėžti ir kurių likimas, greičiausia, labai liūdnas -- retas kuris tuos suvenyrinius ženklus vertino. O dauguma tų ženklų, šiandieną ir ypač ateityje turės istorinę vertę ir kas tai suvokia, tas tų ženklų ieško, siūlo, palyginti, didelę kainą ir sudaro net atskirus rinkinius.

Pabandykime kiek nuosekliau panagrinėti klausimą apie tokius "ženklus, tik ne pašto", bet savo reikšmė bei vertę neginčijamai viršijančius daugelį net vertingusių pašto ženklų. Imkime, pavyzdžiui, dailininko Eduardo Krasausko kūrinių. Tyliai, be jokios reklamos, dail. Ed. Krasauskas jau 13 metų vykdo, mūsų mastu, milžiniškos reikšmės žygį, kuris atitinkamai paremtas, aš manau, jei nenustelbtų, tai bent prilygtų Lituanus leidimui, Ir, svarbiausia, kad tą reikšmingą žygį atkakliai vykdo vienas žmogus!

1950 metais, dail. Ed. Krasauskas išleido savo sukurto įspūdingą ženklą, kuriam priduoti atitinkamą reikšmę, dailininkas pagaminė stampą su įrašu: "June - 14 - 1941 - The Soviet Union Liquidated 40,000 Lithuanians". Apačioje štampos, kitas įrašas (smulkesnis): "June 14-1950: LSFDP Waterbury, Conn., U.S.A."

Tokius suvenyrinius ženklus užklėjaves ant vokų ir užantspaudavęs minėtų stampų, žinoma, pasiuntimą apmokėjęs JAV ženklaais su atitinkamo turinio laišku -- Ed. Krasauskas pasiuntė JAV prezidentui, ministeriams, senatoriams, atstovams...

Sekant čiais, 1951 metais, štampos įrašas pakeistas: "1941 - June - 14 - 1951 - The Soviet Union Deported & Liquidated 700,000 Lithuanians". Vėl, 1952 m. -- "Communism Commits Genocide - Lithuanian Anti-Communist Group" 1953 m. -- "On June 15, 1940, The Soviet Union Seized Lithuania, Latvia and Estonia and They Incorporated Them by Terror" ir t.t., štai jau per tryliką metų, kiekvienais metais 14 birželio, vis keičiant įrašus štampos, dail. Krasauskas siuntinėja tokius laiškus. Reikia bent apytikriai aprėpti, kokį įspūdį bei kokią reikšmę taip apipavidalinti, tie tik suvenyriniai ženklai jaudina ir įgauna, kokias, palyginti, didesnes išlaidas tas patriotas siuntėjas turėjo bei kokią milžinišką propagandinį darbą atliko ir dar atliks! O juk tai tik paprastas, "ne pašto ženklas".

Šiandieną, aš tik didelės nelaimės ištiktas gal sutikčiau paroduoti anuos, visų metų eilės turimus vokus -- rinkinį su tais tik suvenyriniais ženklais. O, sakys, kur pirkėjai? Siųskite man, kiek tik kas turėtų tokių rinkinių -- vieną kartą praturtėsi!

Įsitikinti "ne pašto ženklų" vertę, siūlau susirūšti su centru "The Christmas Seal and Charity Stamp Society" -- Covers the World", kurio prezidentu yra R. C. Mosbaugh, Shady Beach Resort, Route 1, Box 10, NOEL, Missouri, iš kur galima išsirašyti centro leidžiamą katalogą, kurio paskiausios laidos 276 psl. yra įrašas: U.S. -- Foreign -- Latvia -- Lithuania ir 540 eil. numerių atžymėtas 1919. The Vytis (Knight) Amerikos Lietuvių Centralinis Komitetas" at T: "Mokestis Lietuvai" etc., žemiau, įdėta ženklo fotokopija, aprašymas bei ženklų serijos dabartinės kurtinės kaina. Toliau: 1957. Portrait of M. Čiurlionis, žemiau -- Ed. Krasausko "Communism" ir voras su "Freedom for the Baltic States", dar žemiau -- Dr. J. Basanavičius ir t.t. Visi ženklai (o jų nemažai!) įvertinti, t.y. nurodyta jų dabartinė vertė, pvz., 1918 Lithuanian War Relief Fund (10 ženklų serijos) dabartinė kataloginė kaina \$31.85. Tad turį šių "ne pašto ženklų" gali pasiskelbti oficioze ir gauti gražaus pinigų, nes tokių ženklų pareikalavimas, palyginti, didelis ir vis didėja. Taip pat turį vadinamų DP išleisčių ženklų gali pasiskelbti lietuvių filatelistų dr-jos Lietuva leidžiamame biuletenyje -- pateikalvamas atsirast, nes kiekvienas tikras filatelistas rūpinasi įprasminimu savo pastangų bei rinkinio papildymu istoriniais daug bylojančiais ženklais.

Kalbant apie latvius -- jie tikrai tikslius protavimo kategorijomis operuojantieji vyrai ir išleisdami anuos "ne pašto ženklus", gerai žinojo ką darą.

Jonas Česna
Chicago

LIUDAS DOVYDĖNAS ATSAKO ST. JARUI (2)

S. Jaras kimba prie mano žodžių "Saliomėja Nėris parašys poemą". Girdi, "Saliomėja Nėris buvo baigusi rašyti poemą prieš L. Seimui susirenkant." Meskup, kaip apdairus komunistas, kol ta poema nebuvo Staliniui pateikta, pasakė: "Saliomėja Nėris parašys poemą."

Man gerai žinomi poemos parašymo užkulisiai, gerai žinoma, kaip L. kompartijos tuzai kimšo į poemą visokią propagandą, taip pat žinoma, kaip Saliomėja Nėris, į Maskvą važiuodama, taisė lietuviškąjį poemos tekstą, nors Maskvoj Glautit, su gera doza Glautit pataisų, jau buvo atspausdinta rusiškai.

S. Nėries poemos parašymo užkulisiai labai įdomūs, net demokratinio pasaulio sensacijų alkaniems skaitytojams, bet mums tenka atsiminti į tai įpintų asmenų čia ir tėvynėje padėtį, likimą. Lygiai ir pav. apie K. Preikšą galima būtų parašyti gal ne ką mažiau, kaip jugoslavų Milovan Jilą, bet ir tai tenka atidėti. Atsiminimų rašymas, turint galvoje dabartines sąlygas, yra labai jautrus, sunkus uždavinys. Po 20 metų ne ką lengvesnis, kai jis buvo Stalino metu. Kur garantija, kad šio toks atlydis neišvirs į speigus? Kad Nikita neneis Josifo pėdomis?

Kremliaus teroro, melo mašinerijoje ne daug kas pasikeitė. Kai kas nori, pagal savo geismus ar tarnybinius, nublizginti geležinį kumštį arba abejoti, kad "mes vis palaidosim" yra proginis liapsusas. Aš tuo netikiu. Aš tikiu, kad visa baisiausia dar prieš akis. Aš tikiu, kad jokios kraujo, vargo upės Kremliaus nesulaukys siekti pasaulio pavergimo, kol jis pats nevirš pelenų duobe. Aš netikiu į jokias "koegzistencijas", kultūrinį bendradarbiavimą. Kokia gali būti koegzistencija mūsų pusėje, kur laisvai be cenzūros nagrinėjimas gyvenimas patrijų ir parsišavėlių, prouting ir idiotų, kai Kremliaus kalėjiminė propagandos mašina dirba vienos dūdos muzikanto tikslumu?

St. Jaras net tokiose smulkmenose, kaip dovanos vežimas nori parodyti žinojimą: "prekinis vagonas buvo pakrautas kumpių, lašiniams, dešromis, sviestu, angliška medžiaga kostiumams, gintaru, Kauno Audinių šilko rietimais, spiritu, degtine, Velykio fabrikėlio įvairiausiais likeriais". Ar neatrodo skaitytojui, kad Jaras pakrovė vagoną? Jis nori parodyti, kad ne rankdarbiai, o dos išdirbiniai buvo dovanos, bet vagonas, pakrautas kumpiais likeriais. Ir taip, ir ne. Aš pats mažiau kilnojant dovanas -- rankšluosčius, juostas, odos išdirbinius, gintaru, auksu, šilku papuoštą albumą. Jokių valgių, gėrimų delegacija nevežė. Tiesa, savo linksmai kelionei jie pasiruošė gana užkandus, gėrimų, bet ne Kremliui dovanoms. Dar prieš susirenkant L. Seimui, visokios maisto, manufaktūros gėrybės riedėjo į Maskvą ir be delegacijos malonės. Tik atvykęs Dekanozoyas pirmiausia kompartijai įsakė saugoti visokias gėrybes ir be kompartijos, t.y., be Maskvos žinios, nepajudinti.

Visa tai nevertėtų atitaistinti. Ir tai, atrodo, smulkmenos. Bet jos ne smulkmenos, kai Kremliaus propagandos mašinerija

ima permalti. Grumtynėse su Maskvos propaganda mums ir tenka sverti pataisymus, abejones, fantazijas, kai Maskvos linijoje nėra pataisymų, nėra abejonių. Jaro skubumas, net visos knygos nelaukus, įgyja visai kitą reikšmę, kai ji peršvieta klaurai.

Apie tai reik štai ką pasakyti. "Skaityt Dirvoje L. Dovydėno atsiminimų ištraukas, kuriose jis pasakoja apie turėtą pašnekėsį su vyriausiu Lietuvos enkavedistu Gladkovu, apie kompartijos duotą pasiskaityti slaptą Sierovo instrukciją dėl lietuvių trėmimo Sibiran ... suprantama, jei nėra liudininkų, ar dokumentų (mano pabraukta), galima tikėti galima ir negirdom praleisti", rašo St. Jaras. Apie ką gi buvo kalbama? Štai ištraukos dalis mano pasikalbėjimo su Gladkovu: "Ir filatelista ir esperantininkai, ir buvę užsienyje ir susirašinėję su giminėmis Amerikoje, pagal Sierovo įsakymą turėjo būti ištremti į Sibirą. Tai būtų palietę 240-260,000 Lietuvos gyventojų, ir tai tik pirmam etapui."

Žinoma, kad aš neturiu St. Jaro reikalaujamų dokumentų. Ir valia Jarui netikėti, ką aš rašau girdėjęs iš Gladkovo. Visai kita Kremliaus - Gladkovo padėtis. Jie turi dokumentus. Jie turi rinkimų komisijų protokolus, kurie įrodo, kad 94,64 rinko Aukščiausią Tarybą, jie turi pačių viršūnių -- Stalino, Molotovo pareiškimus visam pasauliui, kad Lietuva su didžiausiu malonumu, net dovanas veždama, įsijungė į Sovietų Sąjungą. Jie turi dokumentus, šnipų, enkavedistų protokolus, pranešimus, kad į Sibirą buvo tremiami liaudies priešai, fašistai ir nacionalistai. Jie turi įrodymus, kad dauguma lietuvių su malonumu, dainas dainuodami, sėdė į vagonus, nes jie bijojo imperalistinio karo. Jie turi Jungtinėse Tautose, Jaltos, pasaulio spaudos įrodymus, kad iš Lietuvos pabėgo karo nusikaltėliai, fašistai samdiniai, kad jie yra melagiai, fantastai. Ir kaipgi tužmogus gali patikėti Dovydėnu, kuris negali pristatyti stenogramų protokolų, "jei nėra liudininkų, dokumentų", kaip rašo St. Jaras. Eikim dar toliau. "L. Dovydėnas, kaip gabus kūrybos meistras, turi nepažabojamas fantazijos išteklis ir tas ryškiai atspindi ir jo atsiminimų ištraukose".

Aplamai kalbant, puodų žiedėjas su moliu rankose nieko nepadarys be fantazijos. Vyža nupinta be fantazijos bus tik karnų jaukiny. Plati tema. Bet aš niekur neradau tiek fantazijos, kiek keiluoose šimtuose eilučių St. Jaro priekabių. Fantazija! Išdrisė fantazuoti rašytojai, mokslininkai, kenčia, miršta Sibire. Socialistinis realizmas -- ne fantazija, geras, apmokamas, realus darbas -- kaip dokumentas, kaip plyta. Mes esam fantastai nuo kojų iki galvos. Kudirka, Basanavičius buvo patys didieji fantastai. Prieš caro milžinišką imperiją, pasaulio ir bajoro pamirštą tautą išėjo kelti iš gilaus miego. Fantastai ir mes, eidami prieš Jungtinių Tautų cirką, prieš didžiausios pasaulyje valstybės -- Amerikos beprincipiškumą, prieš milžinišką propagandos mašiną.

Aš esu fantastas, nes iš anksto žinojau, kad kas nors kibs dėl

kiekvienos detalės, dėl to, kadaš ir prie geriausių norų, nenorėdamas įklampinti giminę, bičiulį ir pačią kenčiančią tautą -- turiu rašyti visokiomis apvaliomis frazėmis, vengti dokumentų, kurių pareikalaus Jaras.

Fantazija išeiti prieš Kremlių, kuris visu milžinišku skutumu išėjo prieš visą pasaulį kaltinti mus, kaip nacių kolaborantus -- žmogžudžius. Fantastai, žinoma, kai lig šiol dorus, garbingus nuduodą politikai sėda už stalo su Pravieniškųjų, Sibiro koncentracijos stovyklų Budapešto "didvyriais" ir kartu planuoja kaip, kur suveržti pančius žiapus ir anapus geležinės uždangos prabybant tiems prieš "sąjungininkus". Fantastas buvo Daumantas-Skrajonas-Lukša, kuris išbėgęs į Vakarų, grįžo atgal į Kazlų Rūdos miškus mirti didvyrio mirtimi kartu su kovojusiais prieš fantastingai didelę Kremliaus tankų, kulkosvaizdžių, milijonų ištremtųjų -- Emgebistų armiją.

St. Jaras rašo: "Dažnai atrodo, kad L. Dovydėnas savo politinės veiklos atsiminimais skaitytoją vilioja į Kazlų-Rūdos miškus, iš kurių, nesukalbėjus visų šventų litanijos ir kitų maldų, nei autorius nei skaitytojas lengvai išraistų neišsikapstys". Kam jau kam, bet mums miškas ne -- miškas. Kaip Baranauskas tarė: "Dažnai lietuvis miške ko verkia nežino". Pati didžioji (gal ne tik lietuvių, bet ir viso pasaulio) drama nuo 1941 iki 1958 metų vyko miške. Kodėl Kazlų - Rūdos miškai? Viena iš anapus", sovietų išleisto Lietuvos partizanų iškoneveikimo knygoje, Kazlų-Rūdos miškus aprašo kaip didžiausią ir atspariausią partizanų kovos vietą. Ten buvo išdavikų suviliotas ir nužudytas J. Lukša-Daumanas. Gal tai tik atsitiktinumas?...

Valia mums, laisvėje, maldas vienaip ar kitaip priimti. Tik ne Kazlų-Rūdos miškuose! Kai beviltingos kančios naktį lietuvis kalba litanią ar kitas maldas Lietuvos miške, arba ranka rašo maldaknygę Sibiro kacetų kančiose... Kur gali būti malda -- MALDA visu savo gilumu paguodžianti, šviesi, jei ne Kazlų-Rūdos miškuose? Jeigu kančia ir malda yra šventumo mąstas, tai Lietuvos kiekviena žemės pėda yra Kalvarijos kalno dalis ir šventųjų, tūkstančių šventųjų, viršūnė.

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co." duoda 15-25% nuolaidas geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

A T S T O V A S
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karis, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

Chicagiškės nuotrupos

NUO OPEROS NUOSTOLIŲ IKI MILIJONINIO FONDO... NESURINKIMO. — TAUTA PASHLGUSI DIESNIŲ UŽSIMOJIMŲ, BET NE SMULKAUS VERKŠLENIMO.

Šių metų mūsų operos pastatymai davė nuostolio. Kažką apie 3,000 dolerių. Nuostolio buvo laukiama, bet tiek daug nesitikėta. Ypač, kad visi bilietai buvo išparduoti. Papiovė scenos darbininkų unija, nusinešusi per 2,600 dolerių. Mat, kiekvienam darbininkui reikėjo mokėti po 11 dol. 80 c. į valandą, o ilgai dirbti jie moka. (Be jų patarnavimo negali gauti teatro). Kad kiek, jie būtų pralenkė ir orkestrą, kuris gavo kiek per 4,000 dolerių.

Kaip padengti tokį nuostolį? Čia prasideda linksmesnė visos istorijos dalis. Ir tolimesnių išvadų verta. Maniau, kad dabar bus suruoštas gražiausių abiejų operų — Cavalleria Rusticana ir Pajacų — ištraukų vakaras, sakykim, jėzuitų salėje. Kadangi abi operos buvo susilaukusios didelio pasisekimo, tai atrodo užtektų tautiečių dar vieną kartą tai mažesnei salei užpildyti. Tačiau lietuviškos Chicago gyvenimo žinovai tokį sumanymą atmetė. Sakė, dabar žmonės nori ne bet ko. Jei opera — tai duok ją su kostiumais, dekoracijomis ir orkestru. Vien ištraukomis pianinu palydint daug žmonių nepritrauksi ir... ne kažinkas liks. Užtat operos veikėjai pasirinko klasišką mūsų tarpe būdą pinigams sukelti. Gegužės 18 d. opera ruošia šaunų balių...

Apie tai galvojant, darosi pikta, kad Chicagoje neturime tokio tautinės kultūros pastato, kuriame būtų salė tinkama ir operom, ir dramom, ir didesniems susirinkimams ir, pagaliau, baliams, ir kur visą juodą darbą būtų galima atlikti savųjų tauta. Esu tikras, kad jei savo laiku būtų griebtasi to reikalo, pastatas jau būtų pastatytas ir iš dalies grąžinęs jį investuotas sumas.

Man rodos, kad apie tai turėtų pagalvoti Lietuvių Fondo veikėjai, sukėlę triukšmą tikrai už kokį milijoną dolerių, o pinigų kol kas surinkę apie 60,000. Ta suma ir tas triukšmas kol kas mūsų kultūrai davė 1,200 dolerių nuosimčių, t. y. tiek, kiek duoda kiekvienas kiek gudriau paruoštas parengimas. Aš nesiūlau, kad LF padengtų operos nuostolį ar tuojau pradėtų statyti namus su pakankamai didele sale. Tam gal jau ir per vėlu. Ir ūpo nėra ir jei ta pati opera sekančioms metams negaus mažiau kainuojančios salės, jės kolektyvas išsivaikščios ir apie operas teks užmiršti. Jos palikta pamoka, ir padaryta piniginė apyvarta tačiau byloja, kad tautiečiai nori platesnio masto užsimojimų, o ne smulkaus

verkšlenimo. O kas liečia pinigų, tai jie turi ateiti į talką lietuviškai kultūrinei veiklai tuojau, o ne po dešimties metų, nes tada jie gali būti ir nereikalingi. Jei Fondas nori turėti pasisekimo, jo veikėjai ir tai turėtų atsiminti. (ZC)

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 26 D. 8 val. vakare Šviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyriaus susirinkimas K. Dirko svetainėje. Programoje Juliaus Šmulkščio paskaita "Ar Amerikos valstybinės santvarka yra pajėgi vesti šaltąjį karą?"

BALANDŽIO 27 D. 7 val. vakare skaučių "Kernavės" tauto tėvų komiteto rengiamas balius vakarienė padengti Nijolės Jankutės - Užubalienės parašytos vaikams knygos "Žebriuko nuotykių miške" spausdinimo išlaidoms, Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 27 D. 6 val. vakare Cicerio Atėitinių vakaras parapijos salėje.

BALANDŽIO 27 D. Dariaus-Girėno Lituanistinės Mokyklos vakaras - balius Balio Pakšto svetainėje.

BALANDŽIO 27 D. Lietuvos Vyčių Jubiilejinis vakaras Vyčių salėje. Programoje Vyčių chorai, Šaulių Sąjungos ir "Atėities" šokėjai.

BALANDŽIO 28 D. Alvudo vaikų rankdarbių antroji parodėlė Gage Parko salėje.

BALANDŽIO 28 D. Dainavos Ansamblio muzikinis vaidinimas "Pamiškė" Marijos Aukšt, mokyklos salėje.

GEGUŽĖS 4 D. 7:30 val. vak. II Tautinių Šokių šventei paremti ir Motinos Dienai paminėti koncertas - banketas ruošiamas Cicerio Lietuvių Bendruomenės parapijos salėje.

GEGUŽĖS 4-5 D. Jaunimo Centre Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos šimtmečio sukakties minėjimas.

GEGUŽĖS 5 D. Šv. Kazimiero Seselių Rėmėjų Seimas vienuolyno salėje.

GEGUŽĖS 5 D. 3:30 val. p.p. Šv. Panelės Marijos Gimimo Parapijos choro religinių kūrinių koncertas Marquette Parko parapijos bažnyčioje.

GEGUŽĖS 11 D. Martyno Mažvydo 400 metų sukakties minėjimas Jaunimo Centre. Ruošia Pedagoginis Lituanistikos Institutas.

GEGUŽĖS 18 D. 2 val. p.p. Lietuvių Fondo narių metinis susirinkimas ir vakare pobūvis Jaunimo Centre.

GEGUŽĖS 18 D. 8 val. vakare Chicago Lietuvių Operos balius Keymen's Club salėje, 4721 W. Madison.

GEGUŽĖS 19 D. Bridgeporto Lietuvių Jaunimo Tautinio Ansamblio 10 metų jubiliejus pasirodymas šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 19 D. 12 val. p.p. Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių seimas Jaunimo Centre.

GEGUŽĖS 19 d. 3 val. p.p. Toronto Varpo choro koncertas ruošiamas LB Kultūros Fondo Marijos Aukšt. Mokyklos salėje.

GEGUŽĖS 19 D. Alvudo ruošiamas piknikas vaikams Forest Preserve Nr 4 (prie Kean Ave.)

GEGUŽĖS 25-26 D. Filatelištų Draugijos "Lietuva" ruošiamas Filatelijos paroda Dariaus-Girėno 30 metų žuvimo sukakties paminėjimui Jaunimo Centre.

GEGUŽĖS 26 D. Lituanistinių mokyklų ir vaikų ansamblių pavasario šventė Bučio darže, Willow Springs, Ill.

GEGUŽĖS 31 d. 8 val. vakare Šviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyriaus susirinkimas K. Dirko svetainėje. Programoje inž. Viktoro Bilaišio paskaita apie inžineriją.

BIRŽELIO 2 D. Adv. Antano Olio panelių metų mirties sukakties minėjimas Jaunimo Centre Ruošia ALTS Chicago skyrius.

BIRŽELIO 15-16 D. D. Šviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyriaus išvyka "Gintaro" vasarvietėje, Union Pier, Mich.

BIRŽELIO 16 D. BALFO piknikas Bučio darže, Willow Springs Ill.

BIRŽELIO 19 D. -- Tarptautinės Prekybos Parodos atidarymas. Lietuvos skyrių organizuoja Akademiniš Skautų Sąjūdis.

BIRŽELIO 23 D. Gintaro balius ruošiamas Chicago Lietuvių Moterų Klubu South Shore County klube.

LIEPOS 7 D. II JAV ir Kanados Tautinių Šokių šventė International Amphitheatre salėje.

LIEPOS 20-21 D. Pabaltiečių lengvosios atletikos, plaukymo, lauko teniso ir futbolo pirmenybės.

RUGPIŪČIO 31 - RUGSĖJO 1 D. Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos 50 metų jubiliejinis suvažiavimas Conrad Hilton viešbutyje.

RUGSĖJO 28 D. sol. Nerijos Linkevičiūtės dainų ir arijų rečitalis Jaunimo Centre.

Prancūziškas ekspresas pralėkė pro Biarica ir pagal neramiai banguojančią Atlantą veža į pirmą Ispanijos pasienio stotį Iruną, Lydi lietūs.

Irune reikia keisti traukinį, nes Ispanijoje geležinkelio bėgiai platesni. Muitinė labai gerai sutvarkyta. Per keliolika minučių pereina visi keleiviai. Kiek ilgiau ispanų mitininkai pasižvalgo po skaitlingus lagaminus ir ryšulius savo tautiečių, atvažiuojančių iš Prancūzijos Velykų atostogoms. Ypač daug ispanų važiuojančių atostogoms iš Paryžiaus, kur jos tarnauja prie namų ruošos. Pasienio policininkai, dėdami įvažiavimo antspaudą, vienas kitam parodė mūsų lietuviškus pasus, o viršininkas pareiškė net užuojautą dėl laisvos Lietuvos okupavimo ir užtikrino, kad ji vėl bus laisva.

Ir štai, su Janina Ispanijoje, apie kurią šioje pusėje Pirėnėjų daugiausiai žinoma ir kalbama, kaip bulių kautynių, čigonų ir operos Carmen kraštą.

Važiuojame dieną, kad daugiau pamatyti. Padorūs turistai važiuoja iki Madrido naktiniu traukiniu.

Mūsų du garvežiai sunkiai traukia per Pirėnėjus, per Kastilijos aukštumą (apie 700 metrų) link Madrido. Ispanija yra išimtinai kalnuotas kraštas. Įvairios provincijos atskirtos sunkiais perinamais kalnais ir todėl jų gyventojai turi įvairius charakterius.

SPALIO 12 D. -- gyv. D. Britanijoje lietuvių linksma vakaris, B. Pakšto salėje.

SPALIO 26 D. 8 val. vak. solistės Aldonos Stempužienės koncertas ruošiamas Santaros-Šviesos Federacijos Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 17 D. Pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 14 D. 1863 metų sukilimo šimtmečio minėjimas ir meno kūrinių sukilimui pavaizduoti paroda ruošiamas Čiurlionio galerijos su AL Menininkų Klubu Jaunimo Centre.

ISPANIJOJE IEŠKOME ISPANIJOS

Antanas Liutkus

Geografiškai Ispanija yra pusiasalis, bet geriausiai ją galima būtų palyginti su sala, nes ja nuo didžiosios Europos skiria nepereinami Pirėnėjų kalnai.

Traukinys, per raudonus uolų tarpeklus vis kyla iki Burgos. Ten yra Casa del Gorden, kurioje Ispanijos karaliai Ferdinandas ir Izabelė, priėmė Kristopą Kolombą po jo antros kelionės į Ameriką. Už Burgos iki Madrido per langus matosi dykumos. Pliki kalnai, kur ne kur keli medžiai. Laiks nuo laiko pasirodo kaimeliai: didelė bažnyčia vidury, o aplinkui keliolika ar keliasdešimt baltų namelių -- kaip viščiukai apie vištą perekelę. Kartais už kalniuko matosi tik vienas bokštas, o nameliai pasirodo, kai traukinys pakyla aukščiau. O kai pravažiuojame koki, taip vakarų vadinamą dvartą -- tai būna namas iš visų pusių apsuptas avių tvartais. Avys ganosi didelėmis kaimenėmis. Tai vienintelis gyvylis, kuris čia gali surasti sau maisto.

Mano bendrakeleivis ispanas apšvietė, kad Kastilija tai neturtingiausias kraštas. Žmonės gali nuvažiuoti į miestą gal koki vieną kartą į metus, ir tai ne visi. Tikėjimės rasti saulę, bet stauga pradėjo snigti ir po kiek laiko jau važiavome snieguotais laukais. Sukruto mūsų bendrakeleiviai anglų studentai ir pradėjo fotografuoti tą gamtos prajovą -- balandžio mėn., kai teoretiškai turi žydėti apelsinmedžiai.

Laukuose pilna Puntukų, tik nuo keliolikos iki keliasdešimt kartų didesnių.

Jokių kelių pagal geležinkelį. Per visą dieną matėme tik porą automobilių toli horizonte.

Traukinys švarus. Sėdimas vienos lyg seno lietuviško bajoro salono sofos. Giliai nuskęsti, bet dar neduria.

Keletą valandų prieš Madridą visi keleiviai subruzdavo žiūrėti kalnų miestą Avilla. Miestas iš-

tisai apsuptas XI amžiuje statytomis sienomis, kurios yra išlikusios iki šių dienų su savo vartais. Čia gyveno šv. Therese d'Avilla. Miestą apvažiavome aplink traukiniu, kaip turistai Paryžių, tik gal kiek greičiau, bet ir tai nelabai, nes mūsų traukinys stotį stovėjo apie 10 minučių, o miestas matėsi beveik kaip ant delno.

Mano naujas kelionės draugas ispanas, stud. iš Paryžiaus, mane apšvietė, kad Ispanijoje vienalytiškiausia, gražiausia, charakteringiausia, legendariškiausia yra Andaluzija. Dėka jos švelnaus klimato dainų, šokių, rūbų, žmonių žavingumo, sudarė Ispanijos simbolių visam pasauliui. Iš jos garsiausių miestų yra Kordoba (įsteigta romėnų laikais) Sevilija ir Granada.

Temsta ir jau artėjame prie Madrido. Išėjus iš stoties pasitiko smulkus lietus. Daug taksi. Ir štai mes savo viešbuty prie Prado.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE
\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite
ACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROspect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiąjame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiektis traukiniu ir autobusu.

Šavininkai P. C. Mačiuliai.

HAS YOUR HOME HAD A HARD WINTER, TOO?

ASK US ABOUT A LOAN
TO REPAIR OR REMODEL
YOUR PROPERTY

PROMPT SERVICE • LOW COST
Up to 3 years to repay

The Cleveland Trust Company

Member Federal Deposit Insurance Corporation

GROJAME JUMS...

L.S.T. Korp! NEO-LITHUANIA ORKESTRAS

Neolituų Orkestro įgrotą plokštelę "Grojame Jums" galima įsigyti:
BOSTONE: Antanas Vileniškis, 5 Adams St., Dorchester, Mass.
CLEVELANDE: Dirva ir Vaclovas Vinclovas, 1903 Sunset Dr., Cleveland 17, Ohio.
CHICAGOJE: Cezaris Modestavičius, 6456 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.; Rimas Mulokas, 3210 W. Marquette, Chicago 29, Ill.; Jonas Našlūnas, 6829 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
DETROITE: Jonas Gaizutis,

591 W. Girxdale, Detroit, Mich.; Vlado Paužos knygyne - Neringa.
NEW YORKE: Juozas Maurukas, 84-23 116th St. Richmond Hill 18, N.Y.
LOS ANGELES: Vytautas Aleksandrūnas, 2458 Silver Lake Blvd., Los Angeles 39, Calif.
PHILADELPHIOJE: Petras Mitalas, 7322 Oak Ave., Philadelphia 26, Pa.
TORONTE' KANADOJE: P. Kvedaras, 325 Wellesley St., E. Toronto 5, Ont.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ	
BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98
GERMAN BRANDY	5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98
VODKA pilna kvorta	\$3.59
KRON BRANNVIN	
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98
COCTAILS MANHATTAN OR	
MARTINI kvorta	\$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas	5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY	5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz.	\$1.15
BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98

Laiškai iš Paryžiaus

Algirdas J. Greimas

Apie prancūzų politinį sąmojų

Užteks nuolat pačiam kalbėti. Skaitytojams jau bus atsibodusios mano amžinos pasakos. Užleisiu tad žodį kitiems.

Atėjo man mintis pavyzdžiais pailustruoti, kaip prancūzai šian dien suderina politiką ir sąmojų. Politika gali būti ir labai rimtas ir labai nerimtas reikalas. Paversti politiką į juokus -- labai jau lengva, pigu. Rimtai žinrėti į politiką -- nuobodu. Sunku surasti ydurdėlį: ir politiką išgelbėti, bet ir pasijuokti iš jos. Ar tai prancūzų politiniams humoristams pavyksta, spręskite jūs patys.

Štai pirmasis pavyzdys, Robert Escarpit, prancūzų literatūros profesorius, duoda kuone kasdien Le Monde 10-15 eilučių aktualios komentarų. O aktualija -- Stalino mirties dešimtmečio minėjimas.

DVIEJŲ RŪŠIŲ DIDYBĖ

Dviem būdais galima atšvęsti didelių vyrų sukaktį. Vieni prisimenami jų gimimo, kiti -- jų mirties sukaityvių progą.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

KAS GRAŽIAU? -- Pagaliau ir mūsų mažiesiems pasirodė lietuviškais motyvais ir lietuvišku tekstu paruoštas spalvinimui leidinys.

Išleido L.S.S. Lietuvių Skautų Brolijos Vilkiukų skyrius. Paruošė ir spausdino dail. ir leiddėjas V. Vijeikis.

Leidinį galima užsisakyti V. Vijeikio leidykloje, 4346 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Kaina nepažymėta, 16 psl. žurnale 14 paveikslų su lietuviškais tekstais. Spalvinti galima įvairių rūšių dažais.

Leidinio motyvą ir reikšmę nusako pirmasis paveikslas, lydimas šiais žodžiais: Geltona, žalia ir raudona Tai mūsų tėvynės vėliava. Man ją iškelti taip malonu su ja atgims ir Lietuva.

LITUANUS -- ketvirtasis numeris pasirodė Marijos Gimbutienės ir dr. Jono Balio pagrindiniais straipsniais. M. Gimbutienė mokslinė erudicija žvelgia į senovės baltų religiją, gi dr. J. Balys patiekia išsamią psichologinę dešimtmečio pagrindinių veiklų, liečiančių Pabaltijo kraštus, apžvalgą.

Skaitytojai supažindinami su Lazdynų Pelėdos kūryba, jauno, bet jau daug atsiekusio dail. Kęstučio Zapkaus dailės darbais ir pabaigai kiek kronikos, liečiančios Pabaltijo bylą.

Adomas P. Jasas -- BŪK PALAIMINTAS! Eilėraščių rinkinys, išleistas Chicagos Lietuvių Literatūros Draugijos, 1963 m. 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. (Naujienos) 115 psl. Kaina 3,00 dol.

Vacys Kavaliūnas -- KALNŲ GIESMĖ, premijuotas Draugo konkurse romanas, išleido Lietuviškos Knygos Klubas, 4545 W. 63rd St., Chicago 29, Illinois. 201 psl. Kaina 2,50 dol.

AIDAI -- kovo mėn (3) nr., taip pat, kaip vasario m. ištisai paskirtas Kultūros Kongreso kalboms ir rezoliucijoms uždokumentuoti.

Sveikintinas Aidų pasižventima visą KK medžiagą sukoncentruoti į 2 žurnalo numerius. Tai didelis patogumas ateičiai, ypač tiems, kurie domisi mūsų kultūrinio gyvenimo eiga, kuriems ta medžiaga taip parankiai apsaugojama.

Stalinas aiškiai priklauso antrajai kategorijai. Didelis istorinis įvykis yra jo išnykimas, o ne jo atsiradimas. Kitaip sakant, jisai priklauso prie tokių fenomenų, kurie padaro gera žmonijai nustodami egzistuoti, negatyviai nusidriekdami istorijos fone.

Devynioliktasis amžius turėjo du metus: Victor Hugo gimimas. Cezario mirtis kovo idose. 1636: literatūrinis Corneille gimimas. 1815: politinė Napoleono mirtis. Bendrai paėmus, yra dvi didybės rūšys. Viena iš jų pasireiškia dauburiu, kita -- reliefsu. Žodis altus lotyniškai reiškė ir aukštas kaip kalnas ir gilus kaip bedugnė.

Kitas tokios pat rūšies komentatorius -- Andre Froissard. Jo trumpi straipsneliai spausdinami Le Figaro, dešiniųjų konservatorių dienraštyje. Jis -- gaullistas, ir gana aštriai atkerta į "neoficialius" Dean Achesono pareiškimus.

GERA PAMOKA

Sumušta Indokinijoje ir kitur, prancūzų armija yra labai smulkus reikalas, -- taip maždaug aiškina Dean Acheson. Ir pati Prancūzija, palyginus ją su Amerikos galybe, tai kaip dvidešimt gramų šalia kilogramo. -- Pradžioje išsidėmėti ir elgtis atitinkamai.

Gera pamoka (kai žmogus turtingas, jis turtingas visose srityse, net ir išmintyje). Mes ją išmoksime atmintinai.

Sakyk man, kiek tu sveri, aš tau pasakysiu, kiek tu vertas. Sakyk man, kiek tu vertas, aš tau pasakysiu, ko tu gali tikėtis iš savo draugų.

O, žinodamas, ko tu tikiesi, aš tau pasakysiu, ar tau pridėda stengtis išlikti gyvam, ar verčiau atsisakyti nuo šios ambicijos.

Nes gi tautos vertinamos pagal svorį, ir tikrai pagal svorį. Štai dėl ko Fidel Castro respublika, kuri nė gramo nesveria, kuri, tai tik uodas ar skruzdėlė (raudona), palyginus ją su Amerikos galybe, o ši pastaroji, tai nelyginant atominis 20.000 megatonų kūjis, -- štai dėl ko Kuba nevaizduoja jokios rolės nei p. Ken nedvy politikoje, nei p. Dean Acheson apmąstymuose.

Grįžkime atgal prie Robert Escarpit, ir pasiklausykime jo, kalbančio jau visai kita tema, Prancūzų komunistinė studentija ima maištauti ir atsisako priimti partijos centro komiteto išdirbtas ideologines instrukcijas.

GALI ŽMOGUS GALVOS NETEKTI

Komunistų partija neprivalo nustebti, jeigu ir jai tenka turėti bėdos su savo studentais. Studentas, jau pagal savo prigimtį, yra bėdų šaltinis. Paklauskite bet kurio profesoriaus: jis jums pasakys, kad jo pasirinktas amatas būtų puikus, jeigu tik nebūtų studentų.

Visų pirma, jie bando suprasti, jie nori žinoti, jie stato klausimus. Tai begalo pavojinga, o svarbiausia: jie neleidžia žmogui pailsėti.

Ateina pagaliau momentas, kada, atsidūręs savo darbštus intelektualinio pastato pačioje viršūnėje, žmogus manai galįs truputį atsipūsti: štai jie šoka griauti tavo pamatus, grasina nuversiti visą tavo statybą. Jie elgiasi su visišku neatsakomybės jausmu, būdingu žmonėms, kurie turi prieš save pakankamai laiko naujam pastatui suriesti.

Ir štai kada tau, rimtam žmogui, pavyko galų gale, su visa išmintimi, pasižventimu ir saivalda, prisiderinti prie savo epochos, šie vaikėzai ima pretenduoti, kad tu privalai nuo jos atsisakyti ir taikytis prie ateinančios epochos.

Paskutinis pavyzdys paimtas irgi iš Le Monde kasdieninės kronikos. Jo tonas -- ironiškas, o alijuzijos gana tolimos, reikalaujančios kiek detalesnio politikos pažinimo. Pro šalį praeidamas, jis, nelyginant Bronys Raila, netyčia užsimena apie "mūsų geriausius draugus -- anglus", primena stambių Amerikos vaisių bendrovių pastangas išskiovoti monopolio teises ištos Pietų Prancūzijos naujai irriguotos provincijos -- Languedoc'o -- vaisių apdirbimui. Primena, tiems, kurie dar neužmiršo, ir Guatemalos prieškomunistinę revoliuciją, kurią įvykdė ir apmokėjo United Fruit Company (kurios stambus akcininkas kaip tyčia tuomet buvo Foster Dulles, valstybės sekretorius), Ives Florence nekaltai pradeda nuo virimo meno:

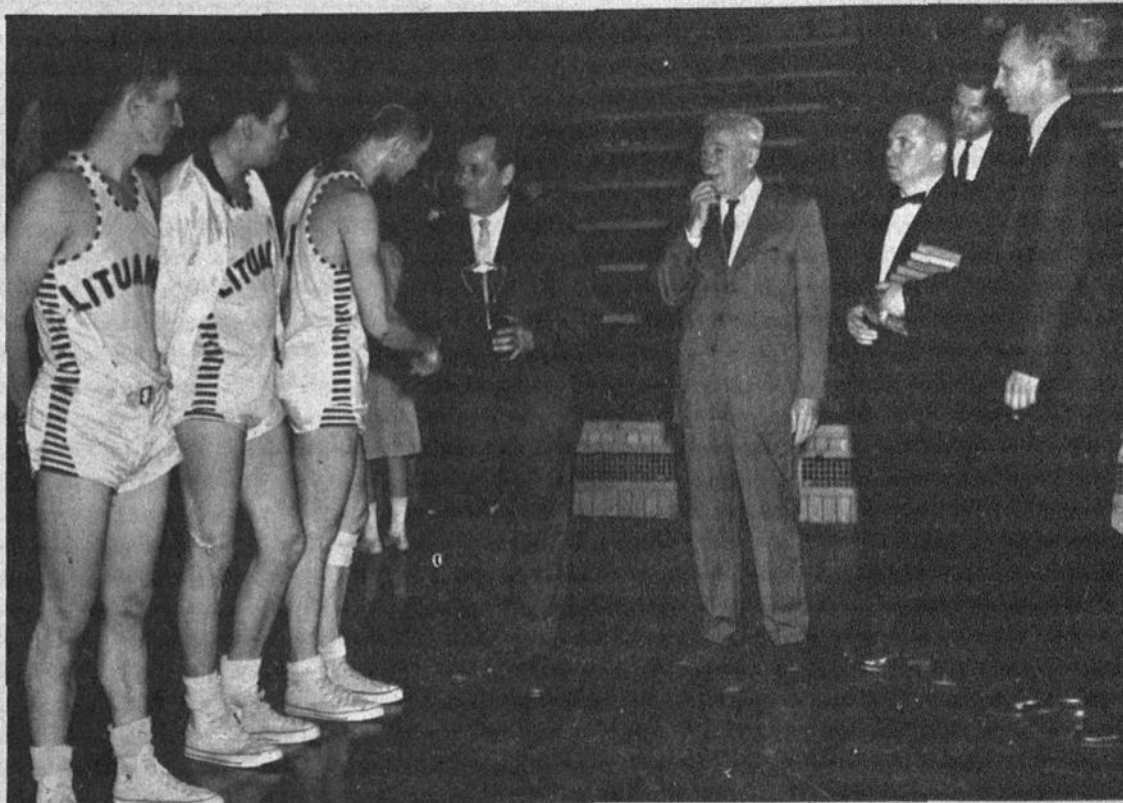
EUROPOS VIRTUVĖ

Jeigu mes mėgstame kalbėti apie prancūzišką virtuvę, tai tik iš nacionalistinės savimeilės, tikslai iš šovinistinės tradicijos. Reikia pripažinti, kad mūsų geriausi draugai mus vis dar padrąsina šia kryptimi: ar neatsimenate, kad neseniai labai pagabus anglų dienraštis teigė, jog prancūzų kalbos mokėjimas naudingas tik vienoje srityje -- perskaityti meniu ir užsisakyti pietus?

Prancūziškos virtuvės iš viso nėra, pasaulyje tėra tik dviejų rūšių virtuvės: gera virtuvė, kurią, bendrai paėmus, gali dažnai surasti Prancūzijoje, ir bloga virtuvė, kurią, irgi bendrai paėmus, surandi visur kitur. Atskirai tenka paminėti US, kur nerasi iš viso jokios virtuvės.

Aš labai nustebau išgirdęs, kad Amerikos vaisių bendrovė "laisvas" letenos uždėjimas ant mūsų Languedoc'o turėjo tikslą sudėti į jų konservų dėžutes mūsų vaisius, o ypač -- mums pristatinti jau pilnas dėžutes, idant jų įpakavimas ir jų turinys -- abu kondicionuoti -- padėtų mus pažinti šioje srityje ir atvestų mus pagaliau prie atsivertimo į "amerikonišką virtuvę". -- Kaip galima atsiverti į tai, ko nėra?

Giliau pagalvojus, šį klausimą reikėtų vis dėlto apsvaistyti daug rimčiau. Prisiminkime kad ir tą lemiančią įtaką, kurią šios nekalbos vaisy bendrovės turėjo nepersenai į Guatemalos tautinę virtuvę. Teneužmiršta Europa šio virtuvės šefo patarimo: jei nori

LB Clevelando I apyl. pirm. F. Eidimtas įteikia taure Clevelande įvykusių žaidynių laimėtojai, Lituanicos klubo krepšininkų komandai. Dešinėje stovi: garbės narys J.J. Bachunas, V. Jokubaitis ir FASK pirm. J. Nasvytis.

Legenda apie Palemoną galėtų būti puikia

tema romanui

Vladas Mingėla

XVI a. susidomėta Lietuvoje antikinės ir romėniškosios kultūros vertybėmis. Filologai, rašytojai ir šiaip jau šviesuoliai mėgo kokią lotynišką sakinį kur įterpti (žodžiu ar raštu) ir tuo parodyti savo aukštą išsilavinimą bei kultūrinį pranašumą prieš kitus. Tai buvo mados šūkis. Kartu plito ir lotynų kalbos žinojimas. Ir universitetuose iš studentų reikalauja, šviesesnieji lietuviai, pramokę lotynų kalbos, negalėjo nepastebėti fakto, jog lietuvių kalboje dažnai užtikinami žodžiai panašūs į lotynų. Tuo susidomėta. Ne iš kokių kitų šaltinių, atkuriant tautos praeitį, ypatingai didelės reikšmės turi kalbinės srities duomenys. Sakoma, jog tikiš lyginamosios kalbos žodžių, kalbinės srities duomenų, galima matyti tautos kultūrinę praeitį kaip veidrodį. Apie kalbos žodžio vertę byloja ir A. Bruckner, tar damas, jog ir tuščias žodis arba jo garsas savo patvarumu pralenkia bronzos ir granito kietumą.

Galima keliolika jų paminėti: dievas -- deus, vyras -- vir, ugnis -- ignis, sėmenys -- semen, dantis -- dens, senis -- senex, tu -- tu, esti -- est, esti, ēda -- edero, augti -- augere, sėdėti -- sedere.

Tokie žodžių panašumai privertė mūsų šviesuolius pagalvoti: "Ar tik nebus lietuvių tauta kilusi iš senovės romėnų?" Ilgai negalvojus, nutarta, jog -- taip!

būti ponis savo salone, tvirtai prižiūrėk savo virtuvę.

Anais laikais vienas Kauno universiteto profesorius buvo išleisęs anekdotų rinkinį, pavadintą: Pasimokykime ir juokdamiesi. Nežinau, ar mano parinkti pavyzdžiai yra pamokantys. Jei man tektų spausdinti panašų rinkinį, pavadinčiau jį: politikų kime, tik neprarasdamas humoro jausmo,

Greičiausia norėta pasitarnauti tautiniam išdidumui. Priešas: daugis, o ypač lenkai lietuvių žemino. Tad mūsų aušrininkai (tiesa, buvo keli bandymai ir priešaušriniais laikais) ieškojo medžiagos tos hipotezės įrodymui. Tuo būdu mūsų praeities patriotai, kovoję dėl lietuvių tautos laisvės norėjo lietuvių tautą paaukštinti ir tuo būdu susilyginti su kitomis tautomis.

Ne visai lengva net šaltinius nurodyti -- tad ir istorija nepaaiškina, iš kur tas padavimas atėjo į Lietuvą? Įdomu būtų, kad tuo reikalu kuris mūsų praeities tyrinėtojų, tautosakinių pasakų mūsų laikraščio skiltyse.

Padavimas mini Publijų Liboną, tariamąjį Lietuvos valstybės pradininką ir valdytoją: žymiai vėliau esą jo vardas buvo pasikeitęs į Palemoną. Tas Publijus Libonas, Romos pilietinio karo metu, buvęs Pompejos laivyno vadas -- admirolas. I amžiuje prieš Kristų jis nežinia kurių priežasčių verčiamas turėjęs pailkti Romą ir savo tėvynę su savo žmona, vaikais ir valdiniais. Negana to, su Publijum į šiaurę iškeliavę net 500 Romos patricijų. Jie apiplaukė Europą ir išlipo iš laivo krantinėn toje vietoje, kur buvo 12 atšakų kažkokios fifelės upės. Žodžiu tas Publijus pasiekęs Lietuvos teritoriją. Toliau minimoji grupė romėnų keliavę Nemunu iki Dubysos. Apsigynę jie ant kažkokio aukšto kalno, kurį supo tankus, beveik neprieinamas, miškas. Publijus Libonas su savo šeima ir visais 500 patricijų šioje vietoje pasistatę pilį.

Tačiau šią daugiausia pasaką, ne gu legendą, sukritikavo lenkų filologas Antoni Mierzwinski (1829-1907). Jo teigimu (vėliau prie jo kiti svetimtaučiai ir lietuviai prisidėjo) legendoje minimų patricijų žygis nebuvo įrodytas jokiais istoriniais duomenimis bei doku-

mentais; iš viso nebuvo (jo teigimu) jokio ryšio tarp Romos, Prūsijos ir Baltijos Romuvos. Šią gražią legendą ilgai lenkai visai suniekino ir nepripažino jai net jokios literatūrinės vertės. Tačiau mums lietuviams ją būtų įdomu bent paskaityti. Tvirtinama, jog ji buvusi išspausdinta net atskiru leidiniu. Knygotė buvusi apie 200 psl. dydžio. Nepaslaptis, jog ši legenda suvaidino svarbų vaidmenį tautos žaadinimo darbe ir, galbūt, prisidėjo prie valstybinės minties kūrybos.

Nereikėtų šios legendos kratyti bent literatūrine prasme. Man nepavyko tos knygos pėdsakų užtikti. Gal kuris nors mūsų mokslininkų šią legendą atradęs galėtų pasitarnauti visuomenei ją ištisai paskelbdamas. Omūsų rašytojams galbūt pasitarnautų tema įdomiam romanui? Jeigu jau lenkai sukritikavo, net literatūrinės vertės jai nepaskyrė... argi ir mes būtina turėtume su lenkais visad sutarti?

VALYKLOS

Sumažinkite valymo išlaidas. Armer Chemicals siūlo universalią priemonę, kurią galite naudoti laisvai visokių rūšių dėmėms valyti... Net ir nežinomos kilmės. Nereikalinga būti specialistu.

Dėl tikslesnių informacijų rašykite:

Peter Radzickas
c/o Armen
Chemical, Inc.
Box 24
Ann Arbor, Mich.

NEPAPRASTA DOVANA KNYGOS MYLĖTOJAMS!!!

R. SPALIO ALMA MATER ir ST. SANTVARO POEZIJOS RINKINYS AUKOS TAURĖ -- ABI KNYGOS UŽ 5 Dol.!

Neatsižvelgiant į kylančius kaštus knygoms leisti, Vilties leidykla, susitarusi su Lietuvių Enciklopedijos leidykla, nutarė praskirti kelią į knygų skaitytojus nepaprastu būdu -- jungiant tuos du puikius beletristikos ir poezijos leidinius į vieną puikią dovaną.

Prašome pasinaudoti žemiau dedama iškarpą.

Siunčiu 5 dol. ir prašau prisiųsti R. Spalio Alma Mater ir St. Santvaro Aukos Taurė šiuo adresu:

Priedų: čekis ☐
pinigai ☐

(parašas)

Ar atlaikys be pagalbos?

Ši šeštadienį, balandžio 27 d., Naujosios parapijos salėje Clevelande, įvyksta Čiurlionio ansamblio metinis koncertas, dalyvaujant ansamblio moterų, vyrų ir mišriems chorams, bei solistams Aldonai Stempužienei ir Vaclovui Verikajui. Koncerto pradžia 7 val. vak. Po programos šokiai ir vaišės. Nuotraukoje Čiurlionio ansambliis su vadovu A. Mikulskiu.

Čiurlioniečiai kviečia dainoms ir šokiams

Čiurlionio Tautinio Meno Ansambliis, ši šeštadienį, bal. 27 d. savo koncertu Naujosios Parapijos salėje, užvers dar vieną savo kūrybinio darbo istorijos puslapį.

Ypatingu susidomėjimu visada pasitinkami Čiurlionio Tautinio Meno Ansamblio metiniai koncertai, kurie būna visada žymiai "atsijauvinę" ne tik Ansamblio asmenine sudėtimi, bet dar dau-

giau naujų dainų lobynu.

Baigminis šių metų Čiurlioniečių koncertas kaip tik ir numato patiekti visą eilę naujenybių, ne tik dainuojamų dainų dainyne, bet ir kitokių staigmenų, kurios dar daugiau išryškins šio koncerto meninę vertę.

Čiurlioniečių koncerte, kaip kituose, taip ir šiame, dominuojančią vietą užims mūsų gražiosios liaudies dainos, kurios

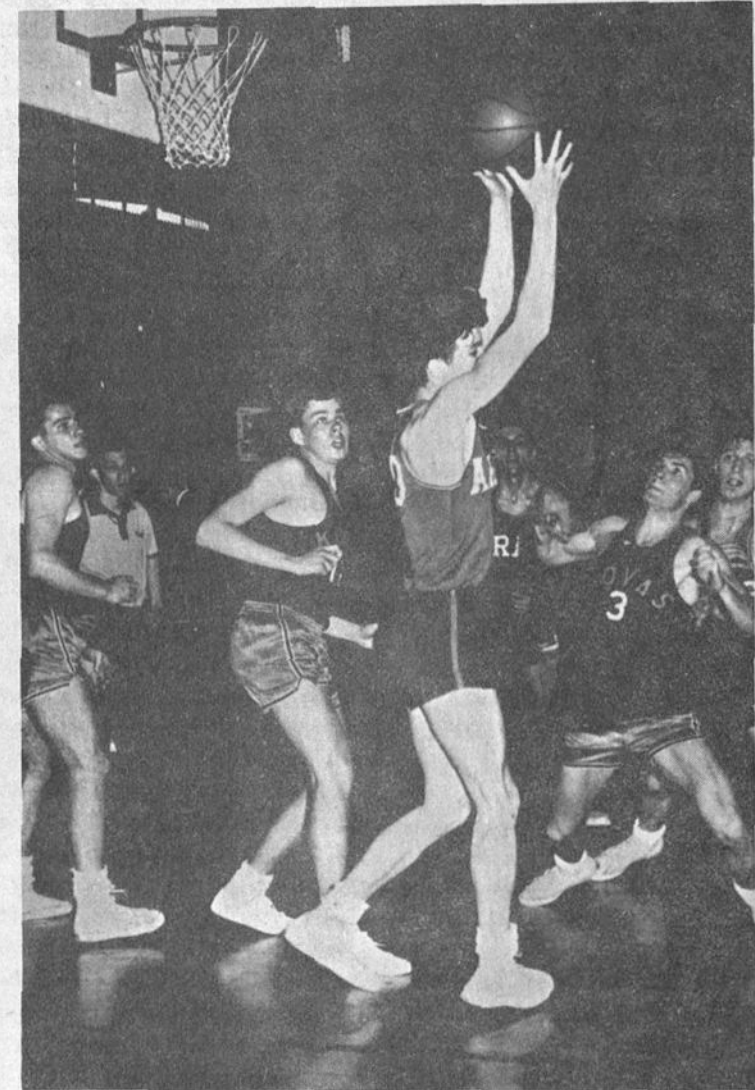
juk sudaro Čiurlionio Ansamblio gyvatos pagrindą. Čiurlioniečiai pirmą kartą išpildys dzukišką dainą, "Nuvažiav tėvelis in žalių girialy". Tai chorinė daina, net su trimis solistais, kuriais ši kartą bus: Irena Grigaliūnaitė, Algis Gilyis ir Henrikas Johansonas. Kita naujenybė, tai Šiaurinės Lietuvos daina, išpildoma mergaičių choro su kanklių orkestru.

Šio koncerto įdomi naujenybė, tai mūsų kompozitorių savarakiškos kūrybos dainos. Clevelando lietuviškos dainos mylėtojai išgirs kompozitoriaus V. Klovo operos "Pilėnai" vieną dainą su solistu Vaclovu Verikajiu. Tas patsai solistas su choru išpildys vieną Konrado Kavecko dainą. Mūsų iškilioji Aldona Stempužienė, su vyrų choru, išpildys įspūdingąjį Broniaus Budriūno kūrinių "Mano protėvių žemė".

Čiurlioniečių koncertas ši kartą bus pavairintas tautiniais šokiais, kuriuos išpildys Čiurlioniečių šokėjų būrelis su mišriu choru ir kanklių orkestru. Koncerto menų vadovai: Alfonsas Mikulskis -- chorų ir Ona Mikulskienė -- kanklių orkestru. Scenos apipavidalinimas -- Petro Maželio.

Čiurlionio Ansamblio žvalusis jaunimas su savo nenuilstamais meno vadovais, ruošdamasis šiam koncertui paskyrė daug darbo valandų ir nemigo naktų. Jie tą koncertą pertiekia mums, mūsų širdžių paguodai. Taigi, būkime verti jųjų gražių pastangų ir kilnių siekių dalyviais, visi kas galime, šio šeštadienio vakarą skirkime jųjų rengiamam koncertui!

Po koncerto bus pagerbti daliai daug L.T.M. Čiurlionio Ansambliui nusipelnę asmenys: prof. inž. Steponas Kolupaila, labai daug pasidarbavęs Ansambliui kuriantis po karo Vakarų Vokietijoje, ir prov. Steponas Nasvytis, daug pastangų padėjęs Čiurlioniečius atkvičiant į JAV ir jiems kuriantis Clevelande. Abu Čiurlioniečių Garbės Nariai bus pagerbti jųjų amžiaus sukaityvių proga: S. Kolupailai minint 70 metų ir S. Nasvyčiui 80 metų gimtadienius. Dalyvaujant Čiurlioniečių koncerte, mes žiūrovai prisidėsime ir prie dviejų mūsų garbingų Tautos kultūros veikėjų, Stepono Kolupailos ir Stepono Nasvyčio bendrų pagerbtuvių! Vytas Virsnys

Vaidas iš Clevelande vykusio balandžio 20-21 d.d. krepšinio rungtynių, Chicagos Arui kovojant su Hamiltono Kovu. V. Pliodžinsko nuotrauka

DETROIT

J. Bagdono paroda

Balandžio mėn. 21 d., 4 val. p. p. Detroito Tarptautinio Instituto Rūmuose — 111 E. Kirby St. atidaryta dail. Juozo Bagdono meno paroda. Parodą atidarė Lietuvių Kultūros Klubo pirmininkas A. Gilvydis. Atidarydamas parodą jis pareiškė, kad iki šiol matytos meno parodos buvo realistinės meno krypties. Čia gi bus pirmoji tokių parodų Detroito. Jau ne realistinė, bet abstraktinio meno. Ta paroda tuo ir įdomi, kad joje nėra katalogo. Ir apie patį paveikslą paliekama spręsti pačiam žiūrovui. Atidaryme žodį tarė ir pats dail. Juozas Bagdonas.

Parodos lankytojai, apžiūrinėdami šiuos paveikslus, tikrai stebėjosi jais, nežinodami kas jie tokie yra ir ką reiškia. Bet kai pradėdi apie ką galvoti taip ir rodosi, kad tas paveikslas tą ir vaizduoja.

Apie kiekvieną paveikslą tik galvojant galima susidaryti jo vaizdą ir idėją. Bet tas vaizdas susidaro kiekvienam skirtingas.

"Gatvės vaikas"

Balandžio mėn. 20 d. Detroito lietuvių namuose vietos Dramos Sambūris suvaidino D. Nicodemio trijų veiksmų komediją "Gatvės vaikas"

Vaidinimas tikrai buvo labai įdomus ir publika labai nuosekliai jį sekė, kartais nusijuokdama net iki ašarų. Gatvės vaiko rolėje Rasa Lišauskaitė vaidino gerai ir pasirodė gabia aktore. Neblogai savo roles atliko ir kiti Tito — Vincas

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Hgts. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$85.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080. (68)

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080. (68)

1963. VII. 7 d.

ANTROJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

TAUTINIŲ

ŠOKIU ŠVENTĖ

ČIKAGOJE

(International Amphitheatre, S. Halsted & 18th Street)

Bilietai gaunami:
Cicero delikatesų krautuvė, 1425 So. 49th Ave.
J. Karvelis, 3322 So. Halsted St.
Marginiai, 2511 W. 69th St.
Royal Blue maisto krautuvė, 4359 So. Campbell Ave.
Visos JAV ir Kanados L.B. apyl.
Paštu: V. Greblionas, 6941 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.
Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, 6 dol.

žebertavičius, Franką — Ismena Miltakytė, Julius — Marijonas Sajauskas, Emilija, jo žmona — Irena Laurinavičienė, Nepažįstamasis — Stepas Iljasevičius, Buvęs mokytojas — Algirdas Pesys ir Augustas, tarnas — Sigitas Viskantas. Režisavo — Z. Arlauskaitė-Mikšienė, padedant St. Iljasevičiui.

Tenka pažymėti, kad Detroito dramos sambūris Gatvės Vaiko pastatymu užbaigė savo veiklos keturioliktus metus. Vien tik Detroito šalpos naudai pastatė net 13 spektaklių.

Sambūrio nariui Vincui žebertavičiui suėjo 10 metų, kaip jis įsijungė į šį

sambūrį. Vaidinimui pasibaigus jam buvo įteiktas rožių buketas.

Po vaidinimo scenoje buvo pristatytas Detroito naujai susikūręs iš jaunų muzikos mylėtojų Vyt. Petrauskio vadovaujamas orkestras "Atžalynas". Orkestrą globoja A. L. Balso Radio klubas. Orkestrą pristatė inž. Vacys Urbonas.

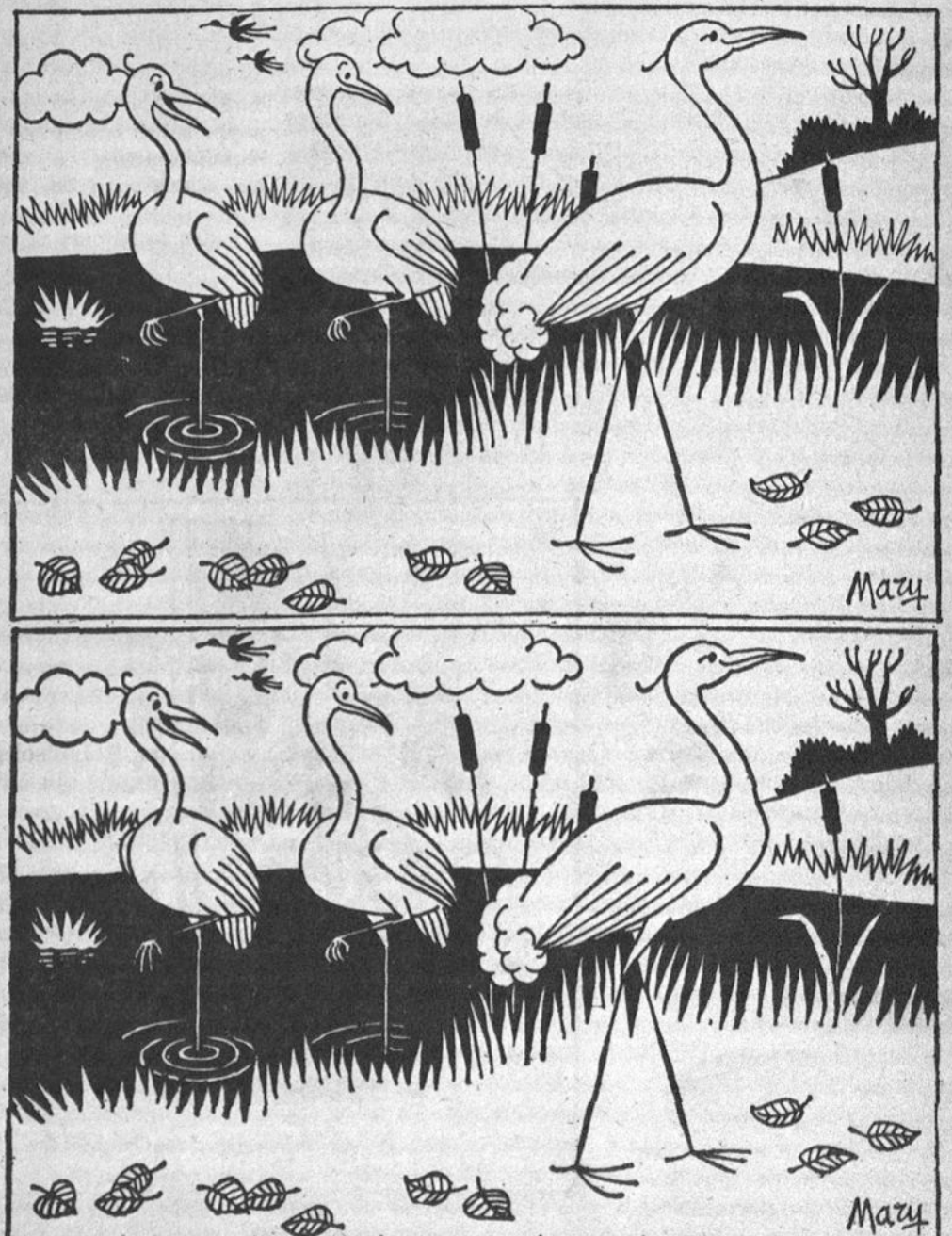
Vakarą rengė Detroito Balso 76 skyrius.

A. Grinius

Skaityk ir platink
DIRVĄ

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Ar jūs sugebėsite juos pastebėti per 5 minutes. Pabandykite.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1/2%

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Your Savings EARN

4 1/2%

Anticipated Rate

- 813 EAST 185TH STREET
- 6235 ST. CLAIR AVENUE
- 25000 EUCLID AVENUE
- 26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR SAVINGS

Leonas Barauskas, Birutė Pūkelevičiūtė, Kazys Veselka ir Zigmas Lapinas.

DIRVOS VAKARAS

1963 M. GEGUŽĖS 4 D., 7 V. V.

Slovenian Auditorium salėje,

6417 St. Clair Avenue

Programoje: buv. Montrealio Lietuvių Dramos Teatro aktoriai: režisierė ir dramaturgė — BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ, LEONAS BARAUSKAS, KAZYS VESELKA.

Muzika — ZIGMO LAPINO. Programos vedėja — VILTIS VAIČIŪNAITĖ.

Bilietai — po \$3.00, \$2.50, \$2.00 ir \$1.00 gaunami DIRVOJE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Dr. Juozas Mačys atidaro gydytojo kabinetą Clevelande, persikeldamas iš Columbus, Ohio, ne iš Columbijos, kaip klaidingai buvo parašyta Dirvos nr. 45 balandžio 17 d.

• Vytautą Kušleiką ir jo šeimą aplankė jo motina Kušleikienė iš Bridgewater, Mass. Ji viešėjo ir pas Vyt. ir Norą Braziulius.

• Ponios Sandargienė ir Žitkienė buvo išvažiavusios į garsų šio krašto "Birštoną" — Hot Springs National Park, Arkansas valstijoje. Kelionę atliko autobusu. Tai karštų šaltinių vietovė, suvalstybinta, paversta sveikatos ir atostogavimo parku, veikia ištisus metus. Parkas yra apie 1,000 akrų didumo, kalnuose.

• The American Cancer Society Cuyahoga apskrities skyrius savo penkmečio plane numato pagyvinti veiklą 2061.

Tos organizacijos prezidentas Gordon Cobbledick

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos Clevelande kanklininkės, choristai ir šokėjai su mokytojais po vakaro programos balandžio 20 d.

sako, jog reikia dirbti dvigubai daugiau, negu iki šiol, kad išgelbėjus žmones iš vėžio ligos nasrų.

Tam darbui reikia savanorių organizatorių ir medicinos personalo.

Praeitais metais pasitikrino 132 tūkstančiai moterų. Reikia visų jungtinių pastangų, kad žmonės su prastu ir įsitikintu, kad vienintelė pagalba apsisaugimui nuo vėžio — laiku pasitikrinti. Tam ir yra ši organizacija, kuri stengiasi sudaryti sąlygas, kad kuo daugiausia žmonių tai at-

liktų ir kad kuo mažiausia nukentėtų nuo besiplečiančios vėžio ligos.

• Pianistas Andrius Kuprevičius balandžio 24 d. koncertavo National Catholic Music Education Ass. suvažiavimo proga Sheraton viešbutyje, Clevelande.

ALTo susirinkimas

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus metinis atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 28 d., 11:30 val. (tuoj po sumos), Lietuvių salėje.

Programoje: Vald y b o s veiklos metinis apyskaitinis pranešimas. Kontrolės komisijos pranešimas. Naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai. Diskusijos dėl pranešimų, klausimai ir sumanymai.

Maloniai kviečiame organizacijų atstovus atvykti į susirinkimą.

ALTo Clevelando Skyriaus Valdyba

• Sekantis Clevelando orkestro koncertas įvyks Severance Hall salėje gegužės 2 ir 4 dienomis, 8:30 val. vak.

Muzikos direktoriaus George Szell vadovybėje koncerto programa sudaryta iš Beethoveno monumentaliosios Devintosios Simfonijos, su finale dalyvaujantiu choru ir solistais. Kvartete dalyvauja šie dainininkai: Sara Eudich, Jane Hobson, Ernst Haeflinger ir Metropolitan operos žvaigždė Jerome Hines.

PARDUODAMAS NAMAS

2 šeimų, po 6 kambarius, 2 kambariai ir vonia dar trečiame aukšte. Cleveland Hts. prie Šv. Onos parapijos.

Parduoda savininkas, pri-valąs išvykti.

Tel. 932-5706

(49-51)

Parduodamas

nedidelis namas su visais baldais Kildare gt. (Naujos parapijos rajone). Tinka vyresnei porai ar dviems viengungiams.

Telef. KE 1-4301.

(48-50)

GERI NAMAI

6 kamb. vienos šeimos į šiaurę nuo Lake Shore Blvd., didelis namas, pilnas rūšys, 2 garažai.

5 kambarių netoli E. 185, tik 20 metų senumo, geras nedideliai šeimai.

Plytinis, 4 metų senumo, 4 miegamieji, 2 pilnos vonios, padalintas rūšys, 2 garažai.

Mažesnis, tik 2 miegamieji, viskas viename aukšte, arti E. 185 gt., geras.

2 šeimų labai gerame stovyje — plytinis.

2 šeimų nedidelis, beveik naujas, netoli Euclid gatvės, garažai, gražiai įrengtas rūšys.

Naujas Wickliffe, 3 miegamieji, prašo tik \$18,500.

Trijų miegamųjų Euclide prie E. 185 gt., labai švarus.

Krautuvė ir namas prie E. 185 gt., nebrangus, galima viršų gyventi, o apačioj prekiauti.

Netoli Twist-Drill Co., 4 šeimų plytinis ir 2 šeimų nedidelis ant vieno sklypo, prašo tik \$23,000, \$300 pajamų į mėnesį.

Turime du apleistus namus prie Naujos parapijos. Norintieji dirbti ir turintieji jėgų galėtų pirkti.

Norintieji pirkti, parduoti, ar mainyti, prašome sustoti ar paskambinti į

EAST SHORE REALTY
United Multiple Listing Service

Juozas Mikonis — Realtor
780 E. 185 IV 1-6900
Res. KE 1-2190

SENATORIUS ROBERT TAFT JR. buvo atvykęs į Clevelandą ir pakviestas kalbėti Ohio Kredito draugijų suvažiavime apie JAV užsienio politiką pareiškė, kad P. Amerikos valstybės rodo didelį nepasitenkinimą Washingtono iniciatyvos stoka Kubos atžvilgiu. Pasikalbėjime su spaudos atstovais senatorius pareiškė, kad rusai be ultimatumo savo karių iš Kubos neištrauks. Be to, reiktų paskelbti ribotą blokadą siunčiamais Kubą degalams ir ginklais.

Tai nebūtų karo veiksmu, nebent rusai to norėtų. Jie gi gali pradėti karą bet kuria proga.

"Mes negalime veikti 19 šimtmečio galvosena, svarstant, ką reikiška blokada, kada turime reikalo su 20 šimtmečiu, realybėmis", sako senatorius R. Taft, Jr.

* PILĖNŲ SKAUTŲ TUNTO SPORTO ŠVENTĖ įvyks gegužės mėn. 4 d. St. Clair Recreation Center, 6250 St. Clair Ave.

Sportinėse žaidynėse bus vykdoma kvadratas, tinklinis, krepšinis ir stalo tenisas.

Žaidynėms vadovauja Pilėnų Tunto sporto vadovas v. sk. Vy-tis Leonas Melsbakas, talkinant vienetų vadovams.

Žaidynių pradžia 10 val. ryto. Skautams lankantiems lituanistinės pamokas, nuo 1.30 val.

Jaunesniesiems skautams ir skautams dalyvavimas šioje sporto šventėje yra privalomas.

Tuntininkas

PADEKIME ĮSIGYTI FORTEPIONĄ

Š.m. gegužės mėn. 19 d. liet. naujosios parapijos salėje rengiamas pirmasis koncertas tai salei koncertinį fortepioną įgyti.

Į šią garbės talką kviečiami visokio amžiaus ir visokių sričių scenos menininkai. Tai būtų kertiniu akmeniu fortepiono įsigijimui, kuris pareikalautų ne mažiau, kaip dviejų tūkstančių dolerių.

Reikalas pradėtas judinti tos parapijos klebono kun. Angelai-čio, patikėtas Julijui Kazėnui, kuris ir kviečia visus į talką. Inf. tel. IV-6-3406.

* RALPH PERK, naujasis Cuyahogos apskrities kontrolierius, vykdydamas taupumo programą, kurią jis pažadėjo rinkėjams, atsisakė penkių automobilių, skirtų

jo įstaigos personalui. Apskrities įstaigos iš viso šiuo metu turi 130 automobilių, 154 sunkvežimius ir 1 lėktuvą.

Praėjusį pirmadienį kontrolierius Ralph Perk jam pačiam skirtą automobilį ir keturių savo padėjėjų automobilius sugrąžino apskrities tarėjams. Pats kontrolierius ir jo atskirų departamentų inspektoriai tarnybines keliones atliks savo automobiliais ir jiems bus mokama nustatytu tarifu už mylias. Tokia sistema bus ekonomiškė ir sutaupys apskričiai keliolika tūkstančių dolerių. Jau per pirmas šešias savaites Ralph Perk sumąžino įstaigos metines išlaidas 200,000 dolerių. Apskritai, naujasis kontrolierius siekia sumažinti apskrities biudžetą 15 procentų.

PARDUODAMAS NAMAS
prie pat Naujosios parapijos.

Skambinti IV 1-6700
(44-49)

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis būgalo, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1½ garažo.

RE 1-9470

HELP WANTED MALE

DARBAS KAPINESE

Beadford Heights. Rimta po-ra, butas su baldais, alga.

Skambinti Cleveland,
MO 3-8308.

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Hts. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080, (68)

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080, (68)

Clevelando miesto burmistras Ralph S. Locher ir May Co. prezidentas Francis A. Coy pirmieji stojo prie buv. Baily Co. pastato nugriovimo darbų... "Officialiai" pradėjo tą darbą, jie kartu nurodė į Clevelando centro atsistatymo ateitį, pasipuošiant nauju multi-milijono dolerių automobiliams garažu Prospect ir Ontario gt. kampe. Naujame garaže galės tilpti iki 3,000 automobilių. Pati statyba prasidės šį rudenį. Garažas turės tiesioginį susisiekimą su May Co. krautuve.

ONE CLIP IS ALL YOU PAY

FOR A NIGHT OF LUXURIOUS SLEEP ON SEALY POSTUREPEDIC

See it today at

Benedict Lukauskas
Clarence Zweigart
Factory Distributors
3503 St. Clair Ave.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
CLEVELAND 24

KAS IR KUR?

• Aldona Krulikienė, gyv. Richmond Hill, N. Y. ALTS 1-mojo sk. aktyvi narė, paskutiniu metu buvo smarkiau sunegalavusi ir dabar po sėkmingos operacijos pradėjo daug geriau jaustis.

• Solistė Lilija Šukytė ir Chicago Lietuvių Vyrų choras atliks meninę dalį Marijampolės Ryg. Jono gimnazijos šimtmečio minėjimo metu. Choru diriguos muz. A. Kučiūnas, tos gimnazijos auklėtinis.

• Sveikinimai Marijampolės R. Jono gimnazijos minėjimo šimtmečio proga siunčiami rengimo komiteto pirmininko adresu: Jonas Vaičiūnas, 7221 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill., USA.

• Juozas Ratkelis, 63 m. mirė balandžio 17 d., ištiktas širdies smūgio Los Angeles, Cal.

Liko žmona Elzbieta, sūnus Algis su žmona Danuole ir anūkas. Velionis buvo taurus lietuvis. Skaitė keletą laikraščių ir pirkdavo kiekvieną naują pasirodžiusią lietuvišką knygą.

• Ona Maksimavičienė-Liorentaitė Lietuvių Moterų Atstovybės sekretorė, iš New Yorko balandžio 24 d. išvyksta į Chicago nuolatiam apsigyvenimui. LMA Klubas balandžio 23 d. jai suruošė atsisveikinimo arbatėlę.

* LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS Centro Valdyba praneša, kad visi sąrašai studentų, kandidatų ir 1963-64 m. kaden-cijos L.S.S. Centro Valdybą turi būti pristatyti dabartinei Centro Valdybai iki š.m. balandžio 30 d.

Chicago lietuvių jūrų skautai pagerbė Lietuvoj mirusį karo laivyno karininką ir jūrų skautą Ričardą Naką, prie laisvės paminklo padėdami gėlių inkarą. Kairėje stovi Gintaro korporantai Jurskis, Izokaitytė, Aglinskas ir Tauras. P. Petručio nuotrauka

Mūsų brangiam pusbroliui ir rėmėjui
A. A.

MOTIEJUI KINDERIUI

mirus, reiškiamo širdingiausią užuojautą našlei P. KINDERIENEI, dukroms ir jų šeimoms, ir drauge liūdime.

Joana ir Jonas Švobos

Brangiai tetai mirus,

BIRUTĘ BISKIENĘ

su šeima nuoširdžiai užjaučia

Stefa ir Algirdas Grybauskai,
Ona Mironaitė

A. + A.

PETRUI ULĖNUI

staigiai mirus, žmonai MAGDUTEI, dukrai BIRUTEI KLORIENEI, sūnui JONUI, jų šeimoms ir giminėms didžiame skausme reiškiamo širdingą užuojautą

Albina, Juozas, Danutė ir Vygandas
Strimavičiai

Mielam mūsų prieteliui

A. A.

PETRUI ULĖNUI

staiga mirus, jo žmonai MAGDALENAI, dukrai BIRUTEI ir sūnui JONUI su šeimomis reiškiamo gilią užuojautą

El. ir Vl. Baltrušaičiai

Naujoje Anglijoje pagarsėjęs Hartfordo lietuvių mišrus choras, vadovaujamas Jurgio Petkaičio, gegužės 4 d. New Havene šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje, 339 Greene St. išpildys meninę programą SLA 378 kuopos rengiamame vakare. Programoje taip pat dalyvauja ir New Haveno lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama Linos Mikalavičiūtės. Vakaro pradžia 7:30. Po programos šokiai ir vaišės. Nuotraukoje Hartfordo lietuvių mišrus choras su vadovu J. Petkaičiu. A. Jaro nuotrauka

LIETUVIŲ FONDO METINIS SUSIRINKIMAS

Pirmosios Lietuvių Fondo Tarybos veiklos metai baigiasi. Per tą laikotarpį sutvarkyta teisinė LF padėtis: inkorporuota Illinois valstybėje kaip nepelno organizacija, įsteigta lietuvių švietimui, mokslui, kultūrai remti, skatinti bei ugdyti. Jam skirtos aukos visose JAV-bėse yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčio, ir tai paskatina tautiečius remti Lietuvių Fondą.

Per metus LFondo kapitalas jau pasiekė daugiau kaip šešiasdešimt tūkstančių dolerių. Ne kiekvienas pajėgia iš karto įmokėti pažadėtą sumą, tad vėliau susidarys dar keliasdešimt tūk-

stančių iš pasižadėjimų, kurie paties aukoto nusistatytais laikotarpiais išmokami LFondui.

Kiekvienas asmuo ar organizacija, įnešę \$100, tampa LFondo nariu. Metiniame LFondo susirinkime kiekvienas šimtas dolerių duoda 1 balsą, \$200 -- 2 balsus, \$500 -- 5 balsus, \$1000 -- 10 balsų ir t.t. Jeigu pats narys negali dalyvauti metiniame susirinkime, kuris yra vyriausias LFondo organas, jis įgalioja bet kurį kitą asmenį jam atstovauti. Nariai savo siūlymus ar sumanymus gali raštu pasiųsti LFondo Valdybai.

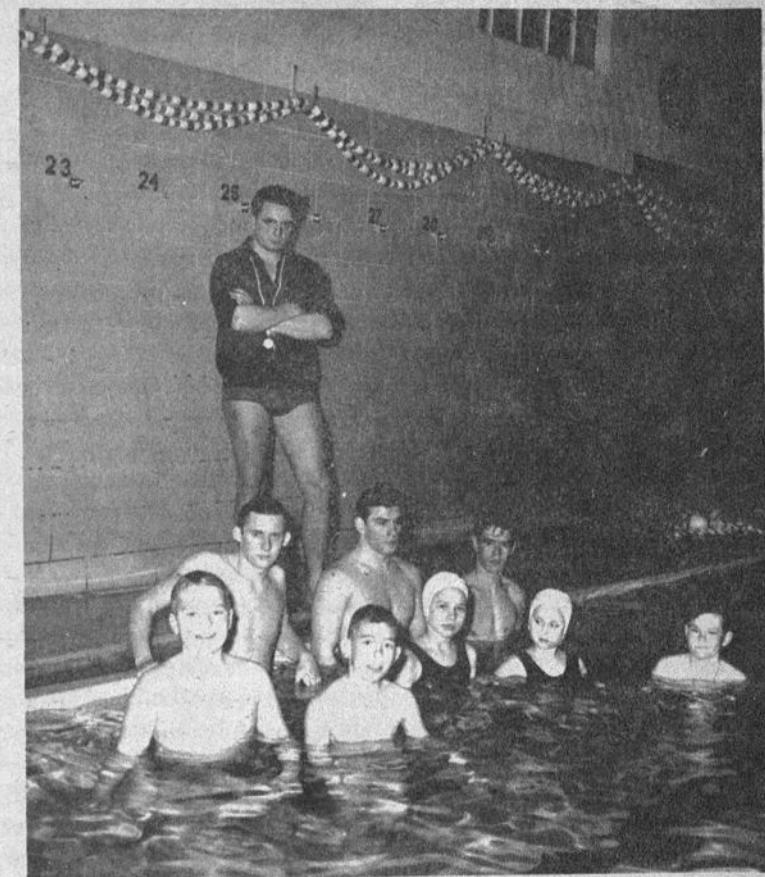
Jau daug apylinkių yra aktyviai atsilięję LFondo atsišaukimus. Net senieji lietuviai pensininkai yra parodę gražių pavyzdžių, atsiųsdami LFondui savo mėnesinę pensiją. Tačiau yra eilė turtingesnių ir gausesnių apylinkių, kur LFondo balsas dar neišgirstas. Bet kuri organizacija ar asmuo, suprantas LFondo reikšmę, turėtų tokiose apylinkėse nedelsiant sudaryti LFondo vajeaus komitetą, kuris betarpiškai kreiptųsi į kiekvieną lietuvių, kviesdamas pagal išgales paremti LFondą. Jeigu aukoja net pensininkai, tai dirbančiam nė vienam neturėtų būti sunku paskirti šimtine, o turtingesnis neturėtų pagailėti tūkstantinės. Net pačioje Chicagoje yra apylinkių, kur LFondo entuziastams yra progos pasidaryti. Ligi gegužės 18 d. gauti įnašai suteiks teisę dalyvauti sprendžiamu balsu dar šių metų LF susirinkime. Visi pasistenkime ligi to laiko išspūdingai padidinti LFondo kapitalą.

Šiemetinis LFondo metinis susirinkimas įvyksta šeštadienį, gegužės 18 d., 2 val. p.p. Chicagoje, Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave. Susirinkimo darbotvarkė:

Prezidiumo ir komisijų sudarymas; Tarybos pranešimas; Valdybos pranešimas; Kontrolės Komisijos pranešimas; Praneši-

mų tvirtinimas; Tarybos rinkimas; Kontrolės Komisijos rinkimas; Klausimai ir sumanymai, 8 val. vakaro ten pat rengiama LF narių, jų šeimų ir pažįstamų vakarienė, kuriai vadovaus dr. F. Kaunas, solo padainuos Janina Šalnienė, palydima Alvydo Vasaičio, ir deklamuos Virginija Bobinaitė. Bilietus į vakarienę prašome užsisakyti ligi gegužės 11 d., siunčiant pinigų (5 dol. asmeniui) šiuo adresu: Lietuvių Fondas, 7243 So. Albany Ave., Chicago 29, Ill.

Lietuvių Fondo Taryba

Chicago LSK plaukikai treniruotės metu su vadovu J. Butkevičiu. Vandeny: A. Vilutis, J. Mažeika, J. Pačkauskas, M. Šimkus, J. Radvilavičius, L. Balukaitė, R. Stravinskaitė ir R. Marčiulionis. P. Petručio nuotrauka

Korp. Vytis garbės narys prof. S. Kolupaila, neseniai atšventęs 70 metų sukaktį, tarp ASS narių. Stovi iš kairės: E. Vilkas, K. Palčiauskas, prof. S. Kolupaila, V. Stasiškis, A. Dundzila.

J. Tamulaičio nuotrauka

* DAIL. VYTAUTAS O. VIRKAU dabar vykstančioje Chicago Meno Institute 66-toje Chicago ir apylinkių dailės parodoje laimėjo Clarke Memorial \$300,- už aliejaus darbą "Water Landscape". Šioje parodoje iš patiektų virš 1,100 darbų buvo atrinkta tik 115. Chicago Tribune specialiai šiai parodai įvertinti parinktas kritikas dail. H. Pannier pradžioje savo straipsnio pasigedęs keletos žymesnių menininkų nepatekusių šion parodon, tuoj pat tęsia, kad "vis dėlto yra įdomu matyti energiją ir siekimą Vytauto Virkau darbuose, kurių vėslus žalumas primena, kad jis vis dar yra vienas iš geriausių mūsų menininkų".

Dail. Virkau ir Audronės Skuodaitės jungtinė tapybos paroda, suruošta Santaros-Sviesos Federacijos, kaip tik šiuo metu vyksta Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre Chicagoje, ir bus uždaryta tik balandžio 28 dieną. Lietuviškai visuomenei tai yra puiki proga pamatyti vėliausią šių jaunųjų menininkų kūrybą.

BOSTON

Patikslinimas

Balandžio 15 d. Dirvoje tilpo Bostono jūrų skautes liečianti informacija-korespondencija, kurioje yra netikslumų. Šia proga turiu pranešti, kad kol kas dar jokiam "iniciatyviniame" motinų komitetui nepriklausau, nors pradėjau darbą ateityje gal ir paremsiu, nes lietuviško skautavimo čia niekad nebuvo ir nėra per daug. Kadangi sąsąjė su minėta korespondencija gaunu tuo reikalu telefoninių pasiteiravimų, todėl visus suinteresuotuosius prašau kreiptis tik telefonu: AN 8-8384, kaip korespondencijoje ir yra nurodyta.

V. Vaičjurgienė